

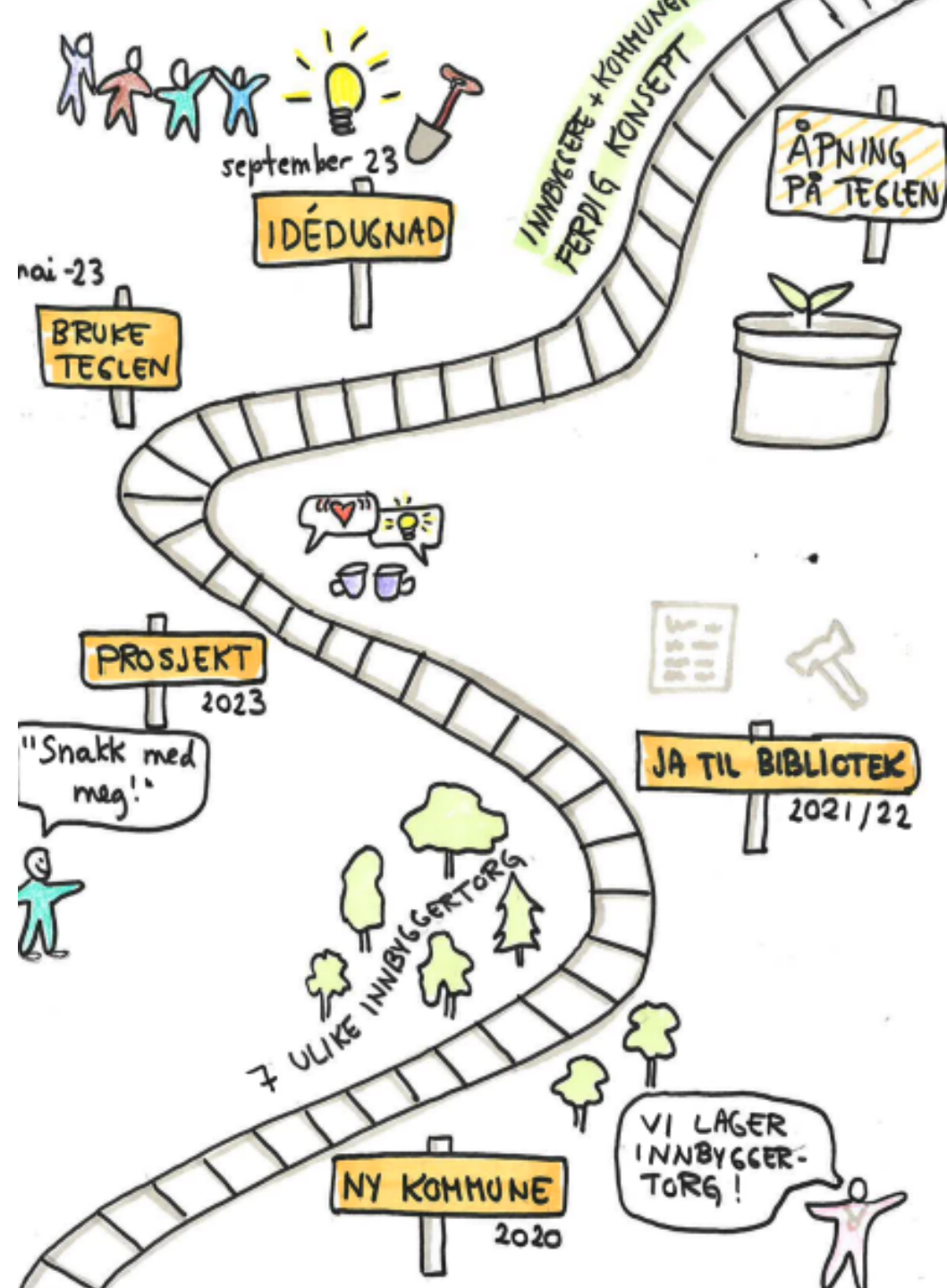

Asker
kommune

Midtveisrapport - Prosjekt Spikkestad innbyggertorg

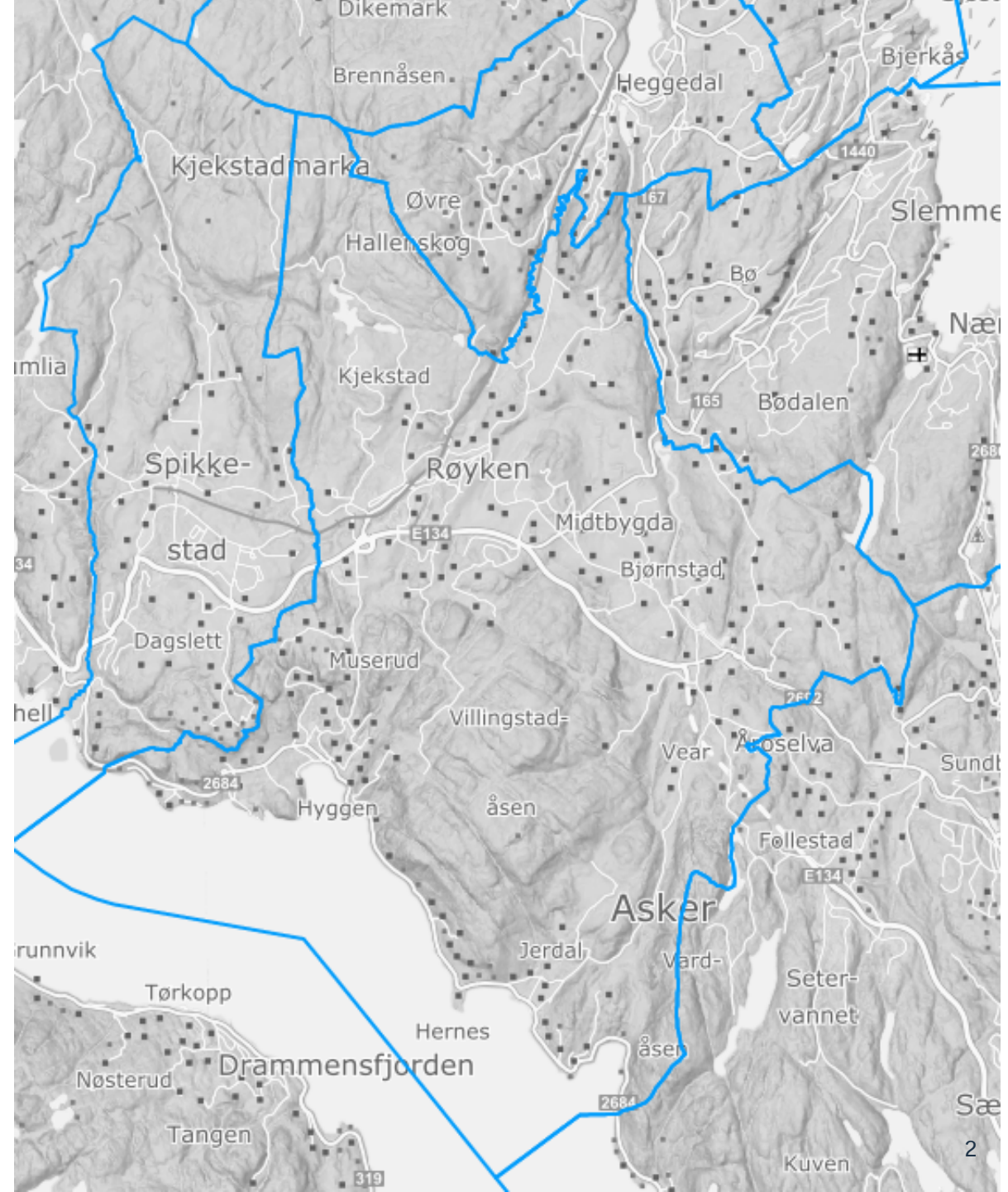
Prosjektets overordnede mål er å vurdere egnede lokaler, og mulig innhold for innbyggertorg på Spikkestad

Råd for personer med funksjonsnedsettelse, Asker 21.11.2024

Lokal kontekst

- Spikkestad, Røyken og Hyggen
- 10.000 mennesker
- Storstilt utbygging – ca 25% økning fram mot 2030
- De fleste kommunale tjenestene finnes i Røyken
- Godt tilbud innen idrett, mindre godt innen kultur

“Think like a
gardener not
an architect:
design
beginnings
not endings”
(Brian Eno)

Midlertidig innbyggertorg på Teglen

«Det midlertidige Spikkestad innbyggertorg er en møteplass i utvikling.

Her skjer det ulike aktiviteter som nærmiljøet arrangerer.

Hvilke aktiviteter som tilbys, avhenger av interesser og bidrag fra lokalsamfunnet.

Innbyggertorget er åpent når det er arrangementer.»

Hentet fra Asker kommunens nettside

Dette har vi testet på innbyggertorget

- Etter skoletid /Askerbibliotekene
- Lev livet-treff /Seniorrådgiver
- Litteraturtime /Askerbibliotekene
- Rollespill /UngKultur
- Småbarnstreff
- Ad hoc: barnehageforestillinger,
boklansering, skolebarn som leser
for barnehagen osv.

Samskaping – i stort og smått

- Åpen lørdag
- Røyken videregående skole innreder kreativt rom for barn på Teglen
- Asker kulturfestival 2024
- Etablert «Morgenkaffenettverk» mellom offentlige tjenester i området

Områdeutvikling og nærdemokrati

Prosjektleder har god dialog med utbyggerne.

28.okt. ble områdeforum etablert

Våre hovedfunn

- Å være bindeledd mellom innbyggere, utbyggere og kommunen gir verdi for alle parter
- Det finnes masse ressurser lokalt. De vet ikke alltid hvilke muligheter som finnes. Ved å være til stede og legge til rette får vi til samskaping som ellers ikke ville skjedd.
- Vi har testet blant annet "Etter skoletid", "Leve livet-treff" og "Åpen lørdag". Det er store behov for møteplasser, og folk vil bidra.

Rapporten er tilgjengelig på Asker kommunes [nettsider](#). Se under "Prosjekt Spikkestad innbyggertorg"

De tre konseptene i rapporten

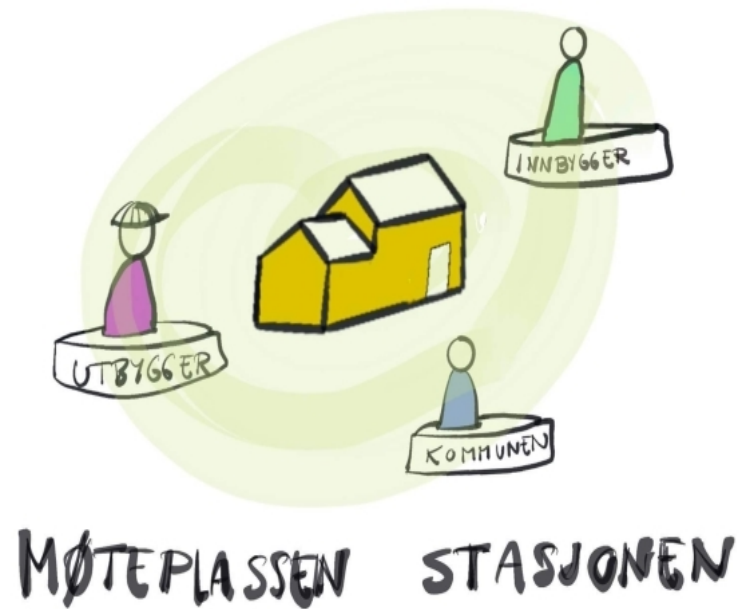
Konsept 1: Møteplassen Stasjonen

Konsept 2: Områdekoordinator

Konsept 3: "Tilbake til 2022"

Anbefalt konsept

- Mulighet til å utforske innbyggertorgetts rolle i helhetlig stedsutvikling
- Innbyggerne kan få eierskap til Stasjonen ved å være med å forme huset
- En møteplass med kafé som hjerte på en nøytral arena
- Samarbeide med næringslivet vil senke kommunens utgifter

**Asker demenskor en del
av Asker demensforening
Org.nr. 913 205 065**

21.11.2024

**Råd for personer med
funksjonsnedsettelse i
Asker Kommune**

Hans Christian Breistein

Asker demenskor

Berikelse i hverdagen - Musikkglede - Gode øyeblikk

Asker demenskor – viktig i Asker demensforenings arbeid

- **Et kor for 25 personer med demensdiagnose**
 - Hjemmeboende og på institusjon
- **Profesjonell ledelse**
 - Et team bestående av en koordinator, en dirigent og en musikkterapeut leder korets daglige arbeid
 - En styringsgruppe under ledelse av en representant fra Asker demensforening er etablert
 - Frivillige fra Asker Røde Kors bidrar på øvelsene
- **Øvelser hver onsdag på NaKuHel**
 - Når koret øver, legges til rette for aktuelle temaer for de pårørende
 - Før øvelsen er det mingling og etter øvelsen er det mingling med noe å bite i
 - Det er alltid god stemning på øvelsene med blide sanger, pårørende og frivillige

Asker demensforening

Organisasjonskart – 21.11.24

**Nasjonalforeningen
for folkehelsen**

**Asker
demensforening**

Samarbeid med:

- Asker Kommune
 - Velferd
 - Hukommelsesteam
 - Pårørendekoordinator
 - Kulturskole
 - Innbyggertorg
 - Frivilligsentraler
- NaKuHel
- Røde Kors
- Andre
 - Øvrige frivillige

Asker demenskor

**Syng med
oss**

**Andre
tiltak for
dem med
demens**

**Tema-
møter -
pårørende**

**Andre
pårørende
-tiltak**

Likepersoner

Våre mål (1):

Være en organisasjon som:

- Sørger for god informasjon til demensdiagnostiserte og deres pårørende
- Tilrettelegger – gjerne sammen med andre – for gode tematiltak for demensdiagnostiserte og deres pårørende
- Bidrar til at skam, stigmatisering og mørketall reduseres i Askers befolkning når det gjelder demens

Våre mål (2):

- Sørger for at Askers befolkning blir informert om demens og konsekvenser disse sykdommene har og hvordan de kan oppdages tidligere
- Får til et godt samarbeid med alle gode krefter i Asker som jobber for demenssaken
- Fortsatt får til et godt samarbeid – og bedrer dette – med Asker Kommunes administrasjon og Politikere

Hva skjer resten av 2024

25.11.24 *"Leve Livet treff"* på Sætre Innbyggertorg i regi av Asker Kommune – tema Fremtidsfullmakt, testament og vergemål – jurister fra Asker kommune foredrar

28.11.24 Temamøte *"Å være pårørende til personer med demens med fokus på egenomsorg"* på Slemmestad Innbyggertorg i regi av Asker demensforening. Kirsti Solheim, psykiatrisk sykepleier foredrar og svarer på spørsmål fra pårørende

11.12.24 Pårørendekafe på Hasselbakken i regi av pårørendekoordinator Anne Katrine Bagstevold og hennes kollega Annette Sett Gjessing

11.12.24 Husjulekonsert med Asker demenskor på NaKuHel – for nære pårørende

12.12.24 Julekonsert *"Syng med oss"* i Slemmestad Kirke i regi av Asker demensforening og Toril Sivertsen Tørmoen

Foreløpige planer for 2025 – 1

- **Pårørendearbeid generelt – nye temaer**
 - Velferdstjenesten i Asker Kommune – hvem har ansvar for hva?
 - Flere temamøter
- **Unge pårørende**
 - Hva trenger de
 - Hvordan nå dem?
 - Besøke ungdomskoleklasser?
- **Informasjon til Fastlegene i Asker**
 - I samarbeid med kommuneoverlegen
- **Innhente informasjon og spre denne**
 - Nasjonalforeningen for folkehelsen
 - Aldring og Helse

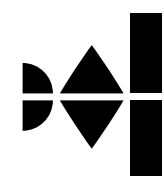
Foreløpige planer for 2025 – 2

- **Gjenta og fortsette med**
 - Temaet fremtidsfullmakt, vergemål og testament
 - Kognitiv stimuleringsterapi
 - Trivsel Fysioterapi
 - "Syng med oss" – utvide til flere steder?
 - I samarbeid med Asker kulturskole
 - Og andre gode krefter i Asker
 - Asker demenskor fortsetter
 - Sommerkonsert og julekonsert
 - Demensaksjonen september 2025
- **Flere tiltak for å spre budskapet enda bedre**
 - Utvide med flere samarbeidspartnere
 - Dele informasjon om tiltak som andre gjennomfører

Støtt Asker demensforenings arbeid

VIPPS til 697448

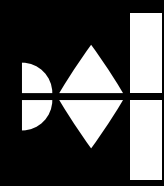

Betydning av demenskor Forskning

Førsteamanuensis Tone Sæther Kvamme,
Senter for forskning i musikk og helse, CREMAH
Norges musikkhøgskole

HVORFOR MUSIKK?

FORSKNING-OVERSIKTSTUDIER

- Cochrane database. **Van der Steen m.fl. 2018:** Musikkbaserte terapeutiske intervensjoner kan **redusere depressive symptomer og bedre atferdsproblemer**
- Tidsskriftet Dementia. **Polden, M. m.fl. 2024.** Sangintervensjoner forbedret **humør og reduserte nivå av agitasjon** hos hjemmeboende personer med demens
- Tidsskriftet Frontiers in psychology. Thompson, Z. m.fl. 2021. Sangintervensjoner bedret **psykologisk velvære, livskvalitet, kognisjon og omsorgs-partners velvære**

KUNNSKAPSOPPSUMMERING

Musikkterapi reduserer:

- Agitasjon
- Inntak av medikament
- Depresjon
- Angst
- Atferdsforstyrrelser

Musikkterapi bedrer:

- Livskvalitet
- Sosiale relasjoner
- Humør, sinnsstemning
- Minne
- Oppmerksomhet

HVORFOR MUSIKK med personer som har demens?

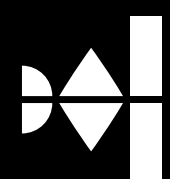
Musikk og sang setter i gang følelser og minner.
De aller fleste av oss har mange gode minner til musikk!

Musikkaktivitet kan bidra til å opprettholde viktige funksjoner.
Aktiv musikkdeltakelse, særlig sammen med andre, aktiviserer hele personen og virker på både kropp og hjerne - kognitivt, sosialt, emosjonelt etc.

Musikk og sang er en god kommunikasjonsform når språk og hukommelse svikter.

- Store deler av hjernen er aktiv - områder som ikke er skadet.
- «samarbeid» mellom flere områder kan gi ekstra impulser.
- Evne til oppfattelse av musikk lenge bevart

HVORFOR DEMENSKOR? - FORSKNING

Baker et al. 2022: Clinical effectiveness of music interventions for dementia and depression in elderly care (MIDDEL): Australian cohort of an international pragmatic cluster-randomised controlled trial.

The Lancet Healthy Longevity, Volume 3, Issue 3,

Kor på sykehjem i Australia. 47 deltakere. **Reduserte depresjon**

Dawudi, M. et al. (2023). The Psychosocial and Physiological Effects of Choir-Singing in People with Dementia. *GeroPsych*.

Tysk studie, 19 sangere: **Økt emosjonell velvære og redusert stressnivå** (cortisol i spyttprøver).

Pårørende bekreftet bedret velvære og **bedret kommunikasjon**

Ridder, H. M. et al. (2024). The effect of choir-singing on self-reported embodied cognition in persons with dementia. A pilot study. *Dementia (London, England)*

TV serie i Danmark, 17 deltakere: positiv påvirkning på deltakernes selvrapporterte **kroppsliggjorte kognisjon**, økt effekt ved mer alvorlig grad av demens.

Stensæth, K. et al. (2022) Kor, demens og livskvalitet. Kvantitative resultater fra en korttids pilotstudie av et korprosjekt med mennesker med demens.

Musikkterapi / Tidsskriftet Musikkterapi 45(2) 2022

Bedret humør etter korøvelsene

HVORFOR AKKURAT DEMENSKOR?

Demenskor er et inkluderende tilbud som passer for mange, også de med fremskreden demens, (når god fagkompetanse er til stede for å persontilpasse).

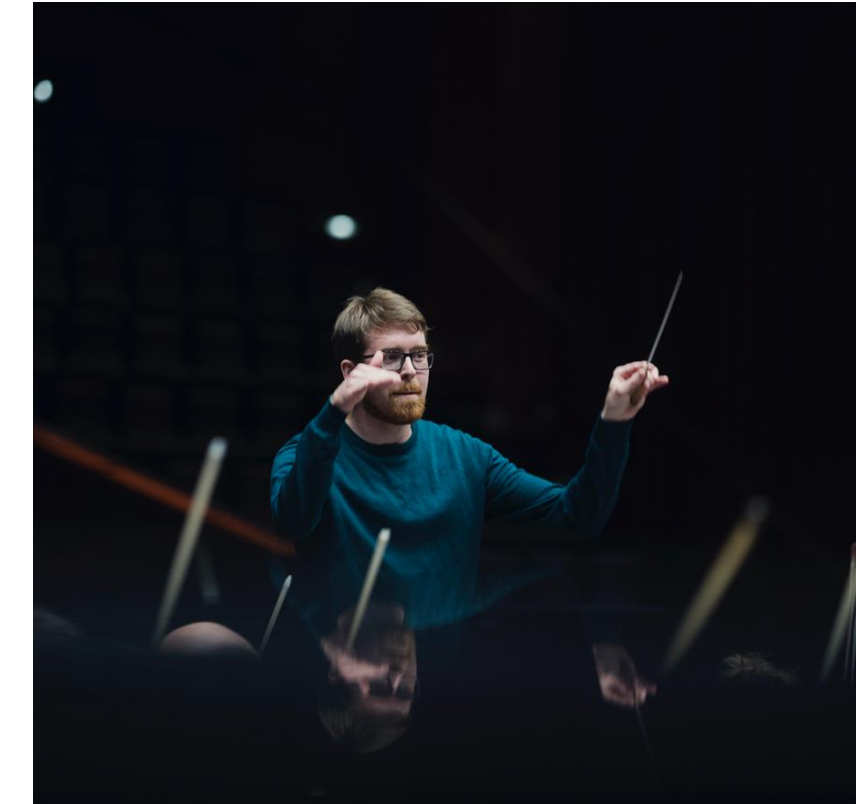
Vi vet at demenskor øker livskvalitet og har mange gode helsevirkninger og er derfor et unikt og godt folkehelse-tiltak. Sjelden negative bivirkninger.

Bidrar til økt kunnskap og redusert stigmatisering mht demens i lokalsamfunnet.
Å stå frem som person med demens - krever mot

Til tross for utfordringer med demenssykdommene gir kor mye glede og latter, fellesskap og tilhørighet.

Korsangerne får bruke ressursene sine, får nye utfordringer, opplever å bli sett og anerkjent, opplever å mestre - også nye ting.

Identitet som noe mer og annet enn pasient – korsanger, - betyr noe.
Får bokstavelig talt en stemme

I kvalitetsreformen fra Helse- og omsorgsdepartementet - **Leve hele livet** heter det:

«Eldre bør få tilbud om minst én time aktivitet daglig med bakgrunn i egne interesser, ønsker og behov. Aktiviteten skal gi gode opplevelser og øyeblikk i hverdagen og stimulere sanser og minner, bevegelse og deltakelse i sosialt fellesskap»

[Meld. St. 15 \(2017–2018\) - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

Asker
kommune

Evaluering av innbyggertorg, frivilligsentraler og områdeforum

Evalueringsrapport av Heidi Thommesen, Sara Warholm Munthe og Eugene Guribye

Presentasjon til Eldrerådet, Ungdomsrådet og Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne

Presentert av rådgiver Sara Warholm Munthe

Asker 21. november

**Mange har bidratt i arbeidet med rapporten.
Takk for godt samarbeid!**

Hva har vi undersøkt og hvordan?

- **Medvirkningssamlinger:** Hvordan ser de på sine ansvar og oppgaver. Hvordan samarbeider de og hvem samarbeider de med?.
- **Spørreundersøkelse:** Hvordan utøver de sin bindeleddsfunksjon, hvilke oppgaver legger de vekt på, og hva er deres styrker?
- **Intervjuer:** Hvordan ser sentrale råd og paraplyorganisasjoner på ordningenes fordeler og ulemper?
- **Data fra innbyggertorgene:** I hvilken grad fungerer innbyggertorgene etter formålene?

Oppsummering og konklusjon

Eugene Guribye professor
NORCE.

Norwegian Reseach Centre

Forsker I, leder Senter for
praksisnær forskning

De tre ordningene

Ni frivilligsentraler, hvorav seks er ikke-kommunale og tre er kommunale. Støttet av kommune og stat og regulert av forskrift

Åtte innbyggertorg – kommunale

Sju områdeforum – ikke-kommunale

Hvorfor har kommunen satset på disse ordningene?

Det handler om å ruste lokalsamfunnene for å møte en fremtid der hver enkelt innbygger må ta mer ansvar for seg selv og hverandre.

- Samfunnsfloker som demografifloken, ungt utenforskap og klima og natur
- Demokratiet er under press internasjonalt. Også i Norge synker tilliten
- Strammere kommuneøkonomi
- Kommunen inntar en ny rolle som tilrettelegger – slik at innbyggerne kan bruke sine ressurser og bidra til samfunnsutviklingen, både i smått og stort.
- Utvikle Asker SAMMEN med innbyggerne

Nasjonale og kommunale strategier

- Det er bred enighet om at fremtidsutfordringene må møtes med nye måter å jobbe på. KS, (kommunesektorens organisasjon), har vært en sentral pådriver, og har utviklet en håndbok for samskaping.
- Forsker Eugene Guribye trekker i rapporten fram flere stortingsmeldinger hvor samskaping løftes som en viktig faktor.
- Kommuneplanen – bærekraftsmål nr. 17 «sammen for å nå målene»
- Temaplan medborgerskap – mot kommune 3.0

Asker
kommune

Kommune 3.0 – hva betyr det?

- Utfordre tradisjonelle måter å jobbe på som kommune.
Samskaping og innovasjon står sentralt
- I fremtiden – som vi har begynt å møte nå - blir det færre som jobber i velferdsyrkene, og et økende antall eldre og økende behov for velferdstjenester.
- Mer sammensatte samfunn og mer behov for inkludering.
- Behov for nye miljøvennlige løsninger og kortreiste tilbud
- Den nye måten handler om at kommunen må jobbe SAMMEN med innbyggerne for å opprettholde den samme velferden.
Gjennom utveksling av kunnskap, ressurser, kompetanser og ideer.

I praksis betyr det

Å fokusere på de tre innsatsområdene i temaplan Medborgerskap

Deltagelse, motivasjon og tilrettelegging

Møteplasser i nærmiljøet

Påvirkningsmuligheter

***Å legge til rette for at innbyggerne kan bidra med sine ressurser
til å skape levende lokalsamfunn, påvirke og mene,
og bidra med å skape gode tilbud for seg selv og hverandre.***

Guribye:

De tre ordningene som evalueres må sees på som kommunens spydspiss innen samskaping

Til felles har de tre ordningene at de jobber med nettverk og samarbeid, og de jobber for å øke samfunnsdeltagelsen

De har ulike fortrinn som fremhever deres ulike tilnærminger og styrker.

Disse fortrinnene skal vi nå se nærmere på nå

De ikke-kommunale sentralenes fortrinn

- Stor grad av lokal forankring og eierskap, og målrettet arbeid i avgrensede geografiske nærområder.
- Den uavhengige rollen fra kommunen sikrer dem et stort handlingsrom, med en særegen tilknytning til lokalområdet
- Kan søke prosjektmidler og genererer store verdier lokalt
- Særlig mulighet til spisse seg inn mot utfordringer, og bygge kompetanse blant de frivillige på disse områdene

De kommunale sentralenes fortrinn

- Er tilegnet større kapasitet til frivillighetsoppfølging, enn en ansatt på et innbyggertorg, som også ivaretar kommunale veiledningsoppgaver
- Har nedslagsfelt over et større område og har god oversikt over ressurser og behov i kommunen
- Er godt tilpasset fleksibel frivillighet

Innbyggertorgenes fortrinn

- Kan sees på som lokalsamfunnets verktøy, som tilbyr kommunal informasjon og kommunale støtteressurser
- De bidrar til at et større spekter av kommunale virksomheter kan være i dialog med, og samskape, med både frivilligsentraler, organisasjoner og andre i lokalsamfunnene
- Det er et kommunalt ansvar å sørge for balanse i tilbud og likeverd for innbyggerne i Asker. Må ha en bredere målgruppe enn de ikke-kommunale

Områdeforumenes fortrinn

- Felles talerør for lokalsamfunnet opp mot politikere
- Et forum for dialog lokalt
- Et forum for å sette lokale saker på dagsorden'
- Et forum for medvirkning i kommunal planlegging, forankret gjennom samarbeidsavtale

Guribye:

Det at ordningene synes å ha en viss overlapp fremstår som både forståelig i lys av de tre ordningenes historiske utvikling, og som nødvendig i lys av mandatet

...de er også kompletterende i en større helhet

Hvorfor er det uklart?

Tre faktorer

1. Både kommunikasjonen mellom aktørene, og mellom aktører og omverden, kan være vanskelig når **alle benytter de samme begrepene**, som «bindeledd», «tilrettelegge for frivillighet» og «samskape».
2. **De tre ordningene er fleksible.** Dette for å kunne tilpasse seg lokale behov og de frivillige. De blir derfor vanskelige å kategorisere på tvers av lokalområder.
3. Det er en **ny rolle som det er uvant at en kommune tar.** Jobbe *med* og ikke bare *for*. Altså naturlig konsekvens av satsning på bærekraftsmål nr. 17 «Sammen for å nå målene» og kommune 3.0.

Hvordan kan vi bruke denne innsikten?

- Vi kan velge å legge mer vekt på at ordningene er lokalt tilpassede, enn at de er kategoriske og identifiserbare på tvers av lokalområder
- Vi kan fremheve styrkene til de ulike ordningene, for å tydeliggjøre forskjellene for å hjelpe til med å forstå
- Til felles har ordningene at de skal bidra til økt samfunnsdeltagelse – Vi kan ha fokus på at dette er en ønsket retning – og fokus på hva vi får til sammen!
- Vi kan videreutvikle samarbeid og ansvarsfordeling **lokalt**, (ikke pålegge ovenfra)

Tillit avgjørende for å lykkes med samskaping og styrke demokratiet

- Dersom innbyggerne ikke har tillit til kommunen, vil de neppe delta og engasjere seg
- Bindeleddsfunksjonene, som de tre ordningene er, bygger tillit, og det som kalles sosial kapital i lokalsamfunnene.
- Ordningene skaper nærhet mellom kommune og innbyggerne
- Innbyggere føler seg sett og hørt, og får sette sitt preg på lokalsamfunnet.

Tre ulike ordninger vil bidra til mer samskaping enn én ordning alene

Det er et mål om at alle kommunens virksomheter skal bidra til økt medborgerskap og samskaping.

Den brede satsningen med ulike ordninger med delvis overlappende mål kan være en suksessfaktor for å få til dette.

Asker
kommune

Les rapporten og se presentasjon til forsker Eugene Guribye her

[|https://www.asker.kommune.no/rapportsamskaping](https://www.asker.kommune.no/rapportsamskaping)

Asker
kommune

Program for Asker demensforening Høsten 2024 – Pr. 22.10.24

Dato:	Tiltak:	Innhold:	Kommentar
Tirsdag og torsdag Kl. 10.00 – 14.00	Tur og Trivsel i regi av NaKuHel Oppstart 20.08.24	<ul style="list-style-type: none"> Tur og sang/musikk God mat Henter og bringer til og med Slemmestad 	På Bryggerhuset på Tveiter Gård
21.08.24 Kl. 13.15 – 14.15	Trivsel Fysioterapi Oppstart for 1 gruppe a 8	<ul style="list-style-type: none"> Fysioterapeut Iren Ødegård Jannick Kjølner fra Hukomelsesteamet og Åshild Leite har ansvar for gruppen 	Trivsel Fysioterapi, Slemmestad
Mandag i like uker Kl. 12.00 – 13.00	"Syng med oss" Fra og med 16.09.24	Alle synger med Ledet av Toril Tørmoe Sivertsen	"Bønna" Kirkestuen til Slemmestad Kirke
Onsdager 17.30 – 19.30	Asker demenskor <ul style="list-style-type: none"> Korister Pårørende Oppstart 28.08.24 Siste øvelse før jul 11.12.24	<ul style="list-style-type: none"> Ukentlig øvelse ihht Asker Kulturskoles plan Opplagg for pårørende 	Nakuhel
07.10.24	Kognitiv Stimuleringsterapi Ny gruppe	<ul style="list-style-type: none"> 8 med demensdiagnose Pårørende 7 uker a 1 time, 2 ganger i uken 	Slemmestad Innbyggertorg
08.10. – 05.11.24	Pårørendeskolen v/Hukommelsesteamet i Asker Kommune	<ul style="list-style-type: none"> 5 tirsdagskvelder Åshild Leite skal snakke om pårørenderollen 15.10.24 Asker demensforening sammen med andre skal ha stands 05.11.24 <ul style="list-style-type: none"> Verve medlemmer Hans Chr Breistein skal informere om foreningen og Asker demenskor 05.11.24 	Slemmestad Innbyggertorg
Onsdag 16.10.24 Kl. 11.00 – 13.00	"Leve livet treff"	<ul style="list-style-type: none"> Tema: Fremtidsfullmakt, testament og vergemål Juristene Hæge Reini Lie-Kjellevold og Christine Ellingsen i Asker Kommune foredrar 	Spikkestad Innbyggertorg
Onsdag 30.10.24	Pårørendekafe <ul style="list-style-type: none"> Kl. 11.00 – 13.00 	Samtaler og temaer	Samarbeid med bl.a. Anne Bagstevold <ul style="list-style-type: none"> Sætre Gård
Mandag 04.11.24 Onsdag 11.12.24	Pårørendekafeer <ul style="list-style-type: none"> Kl. 11.00 – 13.00 	Samtaler og temaer Tema 04.11.24: <ul style="list-style-type: none"> TryggEst – forebygging, avdekking og håndtering av vold og overgrep mot risikoutsatte voksne 	Samarbeid med bl.a. Anne Bagstevold <ul style="list-style-type: none"> Hasselbakken
Datoer kommer Kl. 13.15 – 14.15	Trivsel Fysioterapi Ønskelig oppstart oktober 2024 for 1 gruppe	<ul style="list-style-type: none"> En fysioterapeut Jannick Kjølner fra Hukomelsesteamet og Åshild Leite har ansvar for gruppen 	Trivsel Fysioterapi
Tirsdag 12.11.24 Kl. 12.00. – 14.00	Seniorkonferansen i regi av Eldrerådet i Asker Kommune	<ul style="list-style-type: none"> Vi er alle pårørende <ul style="list-style-type: none"> Espen Nakstad og Sunniva Gylver kommer Mer senere Asker demensforening skal ha stands kl. 11. – 12.00 og kl. 14.00 – 15.00 	Kulturhuset i Asker

Dato:	Tiltak:	Innhold:	Kommentar
Mandag 25.11.24 Kl. 12.00 – 14.00	"Leve livet treff"	<ul style="list-style-type: none"> • Tema: Fremtidsfullmakt, testament og vergemål • Juristene Hæge Reini Lie-Kjellevold og Christine Ellingsen i Asker Kommune foredrar • Åshild Leite og Liv Hennie Aas fra Asker demensforening deltar 	Sætre Innbyggertorg
Torsdag 28.11.24 Kl. 18.00 – 20.00	Temamøte	<ul style="list-style-type: none"> • Om å være pårørende: <ul style="list-style-type: none"> ◦ "Hva er normalt?" • Kristin Solheim psykiatrisk sykepleier svarer på spørsmål fra pårørende 	Slemmestad Innbyggertorg
12.12.24	Julekonsert: Syng med oss	<ul style="list-style-type: none"> • I regi av Asker demensforening • Toril Sivertsen Tørmoen 	Slemmestad Kirke

NB! Her kan det komme justeringer og flere tiltak

Hvem kan du kontakte om du lurer på noe?

Likepersoner i Asker:

- Likepersonarbeid defineres som *“Samhandling mellom personer som opplever å være i samme båt, eller i noenlunde samme livssituasjon, og hvor selve samhandlingen har som mål å være en hjelp, støtte eller veiledning partene i mellom”*
- Vi har 2 likepersoner i Asker demensforening
 - Anne-Lise Frogner, tlf.: 450 08 374 eller e-post annelisefrogner@me.com
 - Nina Skarbø Vister, tlf.: 481 05 500 eller e-post nskarbo@gmail.com

Demenslinjen hos Nasjonalforeningen for Folkehelsen:

- Ta kontakt på telefon 23 12 00 40, og snakk med erfarne sykepleiere
 - Demenslinjen er åpent mandag til fredag fra klokken 9.00 til 15.00
- Du kan også sende en e-post til demenslinjen@nasjonalforeningen.no
 - Husk at henvendelser ikke må inneholde helseopplysninger eller annen sensitiv informasjon.

Om du har spørsmål om medlemskap i Nasjonalforeningen – Asker demensforening og om hva Asker demensforening kan tilby deg kan du kontakte:

- Leder: Åshild Leite Tlf.: 412 20 791 eller e-post: ashildleite@gmail.com
- Sekretær: Hans Chr Breistein Tlf.: 913 00 859 eller e-post: hcbreist@online.no
- Styremedlem: Torkjell Sanden Tlf.: 995 38 880 eller e-post: t.sanden@hotmail.no
- Styremedlem: Liv Hennie Aas Tlf.: 476 13 009 eller e-post: Ihenaa@online.no

Informasjon om Asker Kommunes tilbud til Personer med en demensdiagnose og deres pårørende:

Hukommelsesteamet:

Ønsker du mer informasjon, støtte eller rådgivning angående demens, avlastning og annen informasjon om tilbudene fra Asker Kommune:

- Ta kontakt med Hukommelsesteamet i Asker kommune
 - Tlf.: 474 89 400 telefontid hver tirsdag kl. 12.00 – 15.00 eller pr. e-post: hukommelsesteam@asker.kommune.no
- Mer informasjon om Hukommelsesteamet i Asker Kommune finner du via denne linken: <https://www.asker.kommune.no>

Pårørendekoordinator:

Asker Kommune har en egen pårørendekoordinator som er en ressurs for deg som er pårørende. Ta kontakt om du trenger praktisk informasjon om tjenester, avlastning, ønsker kontakt med andre pårørende eller bare har behov for noen å prate med.

Å være pårørende er en balansekunst. Det å være pårørende for en man er glad i kan oppleves som svært meningsfullt, samtidig som det kan være utfordrende, både følelsesmessig og praktisk. Av og til kan det være godt med litt støtte.

Ta gjerne kontakt hvis du for eksempel:

- Har behov for å prate om din rolle som pårørende
- Føler at rollen som pårørende er i ferd med å bli for stor
- Har behov for å komme i kontakt med andre pårørende
- Lurer på hvordan søke om tjenester eller avlastning
- Synes det er vanskelig å finne informasjonen på kommunens nettsider eller bare har behov for å ha en å snakke med

Pårørendekoordinator Anne Katrine Bagstevold treffer du på:

- Tlf.: 456 12 967 eller e-post: Anne.Katrine.Bagstevold@asker.kommune.no

Asker Kommune – TryggEst Asker – Vern for risikoutsatte voksne

De sårbare og risikoutsatte voksne er mer utsatt for vold og overgrep enn andre.

Volden kan være fysisk, psykisk, seksuell, økonomisk, eller det kan være omsorgssvikt/forsømmelse.

TryggEst skal bidra til å forhindre, avdekke og håndtere vold og overgrep mot risikoutsatte voksne mennesker som i liten eller ingen grad er i stand til å beskytte seg selv. Det kan være fordi de har en fysisk/psykisk/kognitiv funksjonsnedsettelse, er eldre eller rusavhengige.

TryggEst Asker består av tre koordinatorene samt flere ressurspersoner i de ulike tjenestene.

TryggEst Asker gir råd og veiledning til ansatte og innbyggere, i tillegg til å vurdere og iverksette tiltak.

TryggEst Asker treffer du på telefon 404 33 277 hverdager kl. 09.00 – 14.00

Link: <https://bit.ly/VernRisikoutatte>

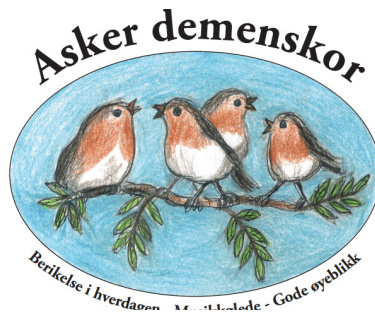
Pasient- og brukerombudet i Oslo og Akershus

Du kan ta kontakt med Pasient- og brukerombudet hvis du:

- Ønsker råd og veiledning
- Ikke får oppfylt dine rettigheter som pasient, bruker eller pårørende
- Ikke er tilfreds med behandlingen du har fått
- Ikke vet hvor du skal henvende deg

Pasient- og Brukerombudet i Oslo og Akershus treffes på telefon 231 39 020

Link: www.pasientogbrukerombudet.no

Statusrapport første år

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	1
Korets sammensetning	2
Rekruttering, inntak og avslutning av kormedlemskap	2
Tilbakemelding fra korister og pårørende	3
Korister	3
Pårørende	4
Tilbakemelding fra de frivillige via Røde Kors	6

Sammendrag

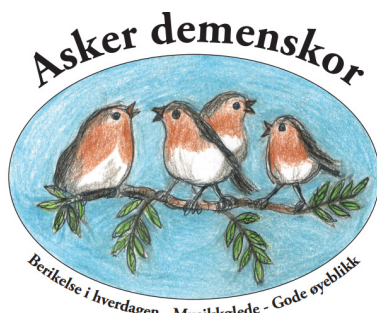
Antall plasser i Asker demenskor er økt med 5 til totalt 25 plasser. Det er en størrelse som muliggjør individuelle tilpasninger slik at koret gir mestringsopplevelser for alle deltakere. 8 står nå på venteliste.

En korøvelse drives av fem frivillige i tillegg til koordinator, dirigent og musikkterapeut.

En høy andel av pårørende velger å bli på NaKuHel når koret øver. På den måten kan mye bra gjøres for denne sterkt belastede målgruppen. Vi tror dette er vanskeligere å få til med en sentrumsnær lokalisering hvor flere vil prioritere andre gjøremål. Dette er en viktig grunn til at vi jobber for å kunne fortsette i lokalene til NaKuHel og ikke flytte koret til innbyggertorget hvor kommunen ikke tar husleie. NaKuHel har gått vesentlig ned i husleie fremover for å få til dette.

Rekrutterings og tilretteleggingsarbeidet er mer tidkrevende enn for et vanlig kor fordi det går mer tid til avklaringer, inntakssamtaler og individuell tilrettelegging. Arbeidet er viktig for å skape tillit, trygghet og mestringsfølelse. For at deltakere skal bli ivaretatt på en faglig forsvarlig måte er det en forutsetning at musikkterapeut og koordinator er involvert. Samtidig er det viktig at tiden frem til en korist må slutte håndteres på en god måte når funksjonsnivået blir for dårlig. Når noen går bort er det viktig at koret som støtteapparat ikke forsvinner

I tilbakemeldinger fra korister, pårørende og frivillige hjelpere beskrives det at koret gir mye glede, samhold, støtte og gode øyeblikk. Vi er stolte av resultatet dette samarbeidet mellom private og frivillige organisasjoner, flere ansatte og enheter i kommunen og ildsjeler blant de pårørende har gitt.

Korets sammensetning

Koret startet opp i lokalene til NaKuHel ute ved Semsvannet 30. august 2023 med 20 plasser. Fem frivillige hjelper til på hver øvelse i tillegg til koordinator, dirigent og musikkterapeut. Øvelsene består av 1 times korøvelse med sosialt samvær før og etter. Etter øvelse serveres kaffe og fersk bakst sponset av Nærbakst. Tomra sponser vannflasker til koristene.

	Antall	Snitt per øvelse
Korister høst 2023	20	16
Korister vår 2024	25	21
Sluttet / ikke begynt	17	
Venteliste	8	

Erfaringen fra første semester var at det alltid er en del som er borte på øvelsene. I snitt var det 16 korister på hver øving. Det ble litt for lite lyd i koret de gangene det var færrest på øving, derfor ble det besluttet å øke med fem plasser til totalt 25 plasser fra andre semester. Det har vi til nå erfart fungerer fint og etter økningen, har vi i snitt vært 22 på øvelse. En økning utover dette mener vi imidlertid vil kunne forringe kvaliteten på tilbudet. Gruppen må ikke være større enn at alle kan føle seg trygge og sett. På samme måte er det viktig at vi kan gjøre individuelle tilpasninger slik at koret gir mestringsopplevelser for alle deltakere.

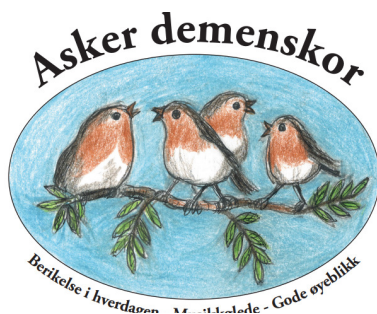
Kjønnsfordelingen er 60% kvinner og 40% menn. Yngste korist er 70 og eldste er 92 år. Snittalderen er 80. Mens noen aldri har sunget i kor før, har de mest rutinerne fra 40 til over 70 års korerfaring. 8 personer står for øyeblikket på korets venteliste.

Besøktstjenesten i Asker Røde Kors har ansvaret for å koordinere de frivillige som hjelper til. De består av 9 frivillige (5 faste og 4 vikarer). De praktiske oppgavene er å bestille og hente kaker til sosialt samvær etter korøvelsen, sette på plass stoler og bord, sette frem kaffe, te og kaker mm. Frivillige tar også imot koristene og de pårørende når de kommer, og hjelper til med yttertøy, sanghefter, vannflasker og navnelapper. 4 frivillige sitter sammen med koristene og hjelper de som har behov for ekstra hjelp under øvelsen. Etterpå ryddes lokalene og oppvasken tas.

Mens koret øver, har pårørende mulighet til å samles i rommet ved siden av. Noen har behov for litt egentid og går gjerne en tur. Flertallet blir imidlertid igjen (estimat rundt 70%). På denne måten er koret også en fin møteplass for pårørende. NaKuHel ligger litt avsides til og dermed blir det mindre fristende å gjøre andre ærend mens koret øver. Dette ser vi på som en stor fordel og et viktig bidrag til både nytteverdien av koret og det gode samholdet som har utviklet seg i gruppen. Se forøvrig tilbakemeldinger fra pårørende rundt dette i eget avsnitt.

Rekruttering, inntak, tilpasning og fagkompetanse

Rekrutteringsarbeidet gjøres i samarbeid med Hukommelsesteamet i kommunen, i tillegg til at vi med generell markedsføring får direkte henvendelser fra personer som ønsker å bli en del av koret.

I forbindelse med oppstart har koordinatoren en samtale med koristen og pårørende. På denne måten blir vi bedre kjent med koristen gjennom spørsmål rundt hva koristen har drevet med tidligere, musikkfering og preferanser, og får kartlagt tilretteleggingsbehov. Koordinator deler oppsummering av samtaler med dirigent og musikkterapeut som input til deres arbeid. Musikkterapeut og dirigent ivaretar hver enkelt i koret og tilpasser slik at alle koristene skal være trygge og oppleve mestring. Dersom en korist har tilretteleggingsbehov under øvelsene kommuniseres dette til de frivillige.

Rekrutteringsarbeidet er mer tidkrevende for denne målgruppen enn hva et vanlig kor på 25 personer skulle tilsi fordi mer tid går med til avklaringer og inntakssamtaler. Vi har siden oppstart allerede hatt 17 personer som enten har begynt og sluttet i koret eller som har vært aktuelt for koret, men som av ulike årsaker ikke har begynt. Ofte handler dette om raskere funksjonsfall enn forventet. Både ved oppstart i august, og da vi økte med 5 korister i januar, var det en del som var blitt for dårlig til å starte i tiden mellom inntakssamtale og første øving. Ofte når personer med demens blir dårligere, skjer det raskt. Derfor er det også viktig for korets økonomi (kontingentinntekt) å ha en venteliste slik at vi kan ta inn nye personer fortløpende når noen må slutte.

Demenskor er en kompleks struktur som krever kontinuerlig tilpasning og relasjonsbygging. Her kommer behov for fagkompetanse inn. For at hvert enkelt kormedlem skal få et godt utbytte og få en følelse av at dette er noe han/hun mestrer, er det å bygge relasjoner og tilrettelegge for hver deltaker grunnleggende. Dette er oppgaver som korkoordinator, musikkterapeut og dirigent gjør i forkant, under og etter øvelsen. Koret trenger derfor tid sammen både før og etter øvelsen.

I tiden fremover må vi ta høyde for i større grad å håndtere at korister blir dårligere. Erfaringen fra Demenskor i Oslo er at det kan bli en del utagering på korøvelse. Det er viktig at vi håndterer dette på en god måte både med hensyn til personen det gjelder, andre korister og pårørende. I noen tilfeller må vi være forberedt på å ta samtalen med pårørende om at koristen må slutte før den selv ønsker.

På samme måte er det særdeles viktig at vi håndterer det at noen går bort på en god måte både overfor gjenværende korister, deres pårørende og pårørende til den som går bort. Det er viktig at koret som et støtteapparat ikke forsvinner og pårørende er hjertelig velkommen til å komme på koret også etter noen har gått bort.

Tilbakemelding fra korister og pårørende

Vi har spurt både korister og pårørende om hva koret betyr for dem. Her er sitater fra noen av deltakerne.

Korister

GLEDE

- «Jeg kan være sliten og deppa når jeg drar til korøvelse. Når jeg drar hjem, er jeg glad og opplagt! Koret gir meg ny energi og glede».
- «Demenskor betyr veldig mye for meg. Sang og musikk er min hobby, og jeg synger litt for meg selv hjemme, også. Jeg har møtt mange fine deltakere i koret og setter stor pris på

dirigenten og pianisten. Jeg er takknemlig for å få være deltaker i koret, det gir meg mye glede og jeg ser frem til hver øvelse.»

- «Jeg har alltid vært glad i sang og musikk, selv om jeg aldri har sunget i ett kor tidligere. Jeg merker jeg har fått sterkere stemme og pust»
- «Jeg blir livlig og glad»
- «Onsdagsøvelsen et høydepunkt i uka og jeg opplever at koret har en trygg og solid ledelse»
- «Jeg gleder meg alltid til koret på onsdag. Hyggelig og varm mottagelse».
- «Dirigent/pianist samarbeider godt, og gir masse glede og entusiasme til koristene»
- «Jeg er glad i å synge og trives med sangen og samværet. Jeg treffer mange hyggelige mennesker og ser frem til øvelsene hver onsdag.
- «Etter jeg fikk Alzheimer sykdom har det vært en stor glede for meg å få synge sammen med andre i samme situasjon. Min kone og jeg gleder oss alltid til hver onsdag og det er hyggelig å se at uansett vær; glatt føre, vått, tåke og regn så stiller alle opp blide og forventningsfulle og alle ser frem til pausen med kaffe, gode kaker og en god prat. «Jeg håper å få glede av Asker demenskor i mang år fremover»

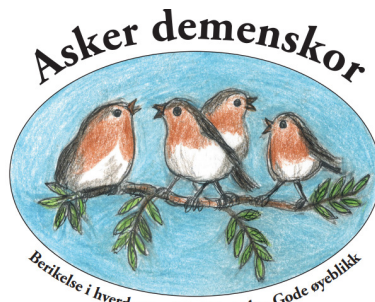
SAMHOLD – STØTTE – GODE ØYEBLIKK

- «Det er godt å få møte andre i samme situasjon som meg selv. Det gir en samhørighets følelse, og hjelp til å forstå at jeg ikke er alene, og at jeg lettere kan klare å akseptere denne sykdommen jeg har fått».
- «Det sosiale har en stor betydning og jeg er stolt av å være en del av koret». «Jeg har truffet andre korister som jeg kjenner fra «gamledager» og ikke har sett på mange år. Det har gitt meg mange gode minner»
- «Veldig godt å kunne synge sammen med mange, og samtidig kunne utveksle erfaringer om sykdommen med andre i trygge omgivelser».
- «Fint opplegg med minglestund før og etter sangøvelsen som sveiser sammen korister og ledsagere».
- «For meg gir koret og samværet glede, stimulans og trivsel»
- «Måtte mange med min diagnose få oppleve det samme».

Pårørende

Å SE MIN KJÆRE – GODE ØYEBLIKK

- «De gangene jeg ser min samboer når koret synger, ser jeg at lyset kommer ordentlig på i øynene og hun retter seg opp. Hun øver jevnt og trutt på sangene også hjemme og gleder seg til å komme på koret»
- «Jeg opplever at koret også stimulerer til sang øvelse ved piano og spill på altblokkfløyten»
resten av uken»
- «Det er en gjeng fantastiske korister som en bare blir så glad i, og det er en sann glede og se hvor stor glede pappa har av å få være en del av dette koret»
- «Det er gledelig å se hvor viktig dette er for min samboer».
- «Som pårørende er det veldig givende å se hvor mye koret har å si for livskvaliteten til min mor. Gleden står i øynene til min mor og de øvrige deltakerne før og etter korøvelse. Man blir glad av korøvelsene!»

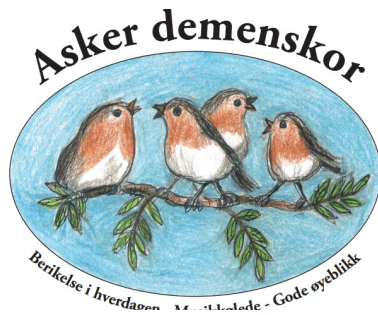
- «Mina mann stortrives med å synge i koret. Endelig får han utfolde seg til det han elsker; synge kjente og kjære sanger. Spesielt sammen med andre betyr det så mye. Vi ser jo at hele koret gleder seg over å synge. Rørende å være vitne til. Dette betyr så mye for hver enkelt, familien ellers og alle nære».
- «Min mann stortrives med å synge sammen med andre. Nå er det ØYEBLIKKSOPPLEVELSER som teller. Og de er VIKTIGE!»

SAMHOLD – STØTTE

- «Jeg treffer flotte mennesker som er gode samtale partnere»
- «Jeg har stor glede av den sosiale delen og det å treffe andre pårørende i samme situasjon og høre om deres erfaringer».
- «For meg som pårørende er samværet med andre som lever med familiemedlem med demens, veldig viktig. Vi kan være i ulike situasjoner, men har mulighet til interessante og givende samtaler. Vi utveksler erfaringer som kan være til hjelp i en hverdag som byr på mange ulike utfordringer».
- «For meg som pårørende er samvær og samtale med andre i samme situasjon verdifull.»
- «Demenskoeret sprer GLEDE både til korister og deres pårørende».

DEMENSsAKEN OG FOKUS PÅ DE PÅRØRENDE

- «Koret er og kan videreutvikles som et Flaggskip for demenssaken i Asker Kommune.
- «For meg som pårørende er det balsam for sjelen å være til stede og delta i den fantastiske stemningen som er blant korister, pårørende, korledelse og hjelpere
 - Før koret går for å øve
 - Etter at koret har øvd
- Når koret øver
 - Får jeg god kontakt med andre pårørende
 - Har jeg stor glede av gode samtaler med andre pårørende, hvor alt fra alvorlige utfordringer som pårørende har diskuteres, til latter og samtaler om hverdagslige positive ting
 - Denne pårørendegruppen er viktig for
 - Å gi dem oversikt over tilbudene som finnes til pårørende
 - Å få innsikt i hva pårørende trenger
 - Spre ovenstående til omgangskrets for å skape blest om demenssaken
 - Skaffe flere medlemmer til Asker demensforening for å gjøre foreningen til et talerør og en påvirker overfor myndighetene for demenssaken
 - Legge til rette for gjennomføring av temamøter mens koret øver
 - Eksempel: Anne Bagstevold kommer 10.04.24»

Tilbakemelding fra de frivillige via Røde Kors

På samme måte har vi spurt de frivillige hva koret betyr for dem. Dette sier gruppe leder Lillianne Wiger:

«Vel så viktig som det praktiske er det sosiale. Alle frivillige gleder seg til å komme til NaKuHel. Etter hvert har vi blitt bedre kjent med både pårørende og korister og det er mye humor, latter og gode samtaler hver onsdag. Vi ser også at de pårørende har det hyggelig sammen. Det er godt å ha noen å snakke med som har de samme utfordringer i hverdagen som en selv.

Flere av koristene sier til oss at det er ukas høydepunkt når de får komme på korøvelse. Vi ser at koret har stor betydning for mange, og vi frivillige blir i godt humør når vi ser alle de glade ansiktene. Håper koret er kommet for å bli, - vi i besøkstjenesten er klare til å hjelpe til i mange år fremover!»

Saksframlegg

Arkivsak
23/18647-48

Saksbehandler
Hilde Orven Haugstad

Behandles av

Råd for personer med funksjonsnedsettelse

Møtedato

21.11.2024

Godkjenning av protokoll 24.10.24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Protokoll fra råd for personer med funksjonsnedsettelse godkjennes slik den foreligger.

Sammendrag og konklusjon

Protokoll fra råd for personer med funksjonsnedsettelse ligger vedlagt.

Kay Arne Sørensen
leder i råd for personer med funksjonsnedsettelse

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Møteinnkalling

Utvalg	Dato	Sted
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	21.11.2024 kl. 16:00	Asker rådhus

Merknad

Eventuelt forfall må meldes snarest på e-post:

Politisk.sekretariat@asker.kommune.no

Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed fra møtesekretær.

Presentasjon/Tema

- Demenskoret

Sakskart

Saker til behandling

27/24 23/18647-48 Godkjenning av protokoll 24.10.24

28/24 24/02262-12 Tilleggsinnstilling til Handlingsprogram 2025-2028

29/24 24/17156-1 Evaluering av innbyggertorg, frivilligsentraler og områdeforum: Ansvar, oppgaver og sammenheng - oppfølging av verbalvedtak

30/24 24/17918-1 Prosjekt Spikkestad innbyggertorg - rapport første fase

Referatsaker

Asker, 11.11.2024

Kay Arne Sørensen

Leder i råd for personer med funksjonsnedsettelse

Møteprotokoll

Råd for personer med funksjonsnedsettelse

Dato	Tid	Sted
21.11.2024	16:00 – 18:15	Asker rådhus

Møtet ble ledet av Kay Arne Sørensen.

Til stede:

Funksjon	Navn	Møtte for
Leder i utvalg	Kay Arne Sørensen	
Nestleder	May B. Myklebust	
Varamedlem	Vigdis Haugen Aae	Franck Tore Larsen
Utvalgsmedlem	Gunnar Johansen	
Utvalgsmedlem	Trine Maanum	
Utvalgsmedlem	Aase Midkiff	
Utvalgsmedlem	Eirik Sander Viken	
Utvalgsmedlem	Wenche Steenstrup	
Utvalgsmedlem	Svein Lien	

Forfall:

Franck Tore Larsen

Kommunedirektørens representant Trine Groven

Protokollfører Hilde Haugstad

Det var ingen merknader til innkalling og habilitet.
Møte ble satt med 9 medlemmer

Saksliste

Side

Saker til behandling

[27/24](#) 23/18647-48 Godkjenning av protokoll 24.10.24 3

[28/24](#) 24/02262-12 Tilleggsinnstilling til Handlingsprogram 2025-2028 3

[29/24](#) 24/17156-1 Evaluering av innbyggertorg, frivilligsentraler og områdeforum: Ansvar, oppgaver og sammenheng - oppfølging av verbalvedtak 7

[30/24](#) 24/17918-1 Prosjekt Spikkestad innbyggertorg - rapport første fase 8

Referatsaker

Saker til behandling

27/24 Godkjenning av protokoll 24.10.24

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	21.11.2024	27/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Protokoll fra råd for personer med funksjonsnedsettelse godkjennes slik den foreligger.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Protokoll fra råd for personer med funksjonsnedsettelse godkjennes slik den foreligger.

[Lagre vedtak]

28/24 Tilleggsinnstilling til Handlingsprogram 2025-2028

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	21.11.2024	33/24
2 Ungdomsrådet	21.11.2024	42/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	21.11.2024	28/24

4 Utvalg for oppvekst	26.11.2024	55/24
5 Utvalg for velferd	26.11.2024	35/24
6 Utvalg for samfunnstjenester	28.11.2024	43/24
7 Utvalg for medborgerskap	28.11.2024	45/24
8 Formannskapet	03.12.2024	
9 Kommunestyret	19.12.2024	

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Føringer for Handlingsprogram 2025-2028

De føringer og premisser som fremgår av kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025-2028 legges til grunn for kommunens aktiviteter og tjenesteproduksjon i planperioden, med de endringer som fremgår av tilleggsinnstillingen.

2. Driftsrammer

Driftsbudsjettet for 2025 vedtas som vist i «§ 5-4 Bevilgningsoversikter – drift (1A)» og netto bevilgning per tjenesteområde vedtas som vist i «§ 5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)», og de endringer som fremgår av tilleggsinnstillingen.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele midler fra overordnet ansvar, herunder statlige tilskudd, lønnsreserven og omstillingsreserven, til de enkelte tjenesteområdene.

3. Investeringsrammer

Investeringsbudsjettet for 2025 vedtas som vist i «§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2A)» og «§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2B)», og de endringer som fremgår av tilleggsinnstillingen.

4. Skatt

Skatt på inntekt og formue for 2025 utskrives etter den maksimalsats Stortinget fastsetter.

5. Låneopptak

For 2025 gis fullmakt til følgende låneopptak:

- Lån til finansiering av egne investeringer, inntil 798,52 mill. kroner.
- Startlån fra Husbanken til videre utlån, inntil 150 mill. kroner.

- Likviditetslån, inntil 500 mill. kroner.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å godkjenne lånevilkår for ovennevnte lånerammer.

6. Gebyrer, avgifter og brukerbetaling

Gebyrer og brukerbetaling for 2025 vedtas slik de fremkommer under Gebyrliste.

Som hovedregel legges deflator til grunn for justeringer av priser som vedtas administrativt.

Nye gebyrer og brukerbetaling gjøres gjeldende fra 1.januar 2025, eller i henhold til iverksettelsesdato fastsatt i forskrift.

For gebyrer og brukerbetaling knyttet til fagområdene byggesak, plan, delesaker, oppmåling og eierseksjonering, skal kommunen legge til grunn 100 prosent selvkost.

Behandling

Leder Kay Arne Sørensen og kommunedirektørens representant Trine Groven orienterte om saken og svarte på spørsmål.

May Myklebust fremmet følgende alternative forslag:

1. Kommunedirektørens innstilling tas til orientering.
2. Rådet har følgende innspill til videre behandling:
 1. Råd for personer med funksjonsnedsettelse er svært kritisk til forslaget om å holde avlastingsinstitusjoner for barn og unge stengt på høytids- og helligdager. Vi mener at dette vil føre til vesentlig svekket valgfrihet og fleksibilitet for familiene som bruker avlastingsinstitusjonene.
 2. Rådet anbefaler på det sterkeste å opprettholde fritidsklubbene Klubb 84 og Klubb Knuten. Det er vanskelig for denne målgruppen og benytte seg av øvrig fritidstilbud i kommunen, da særlig transport byr på store utfordringer. Vi er redde for at avvikling av tilbudet vil medføre økt utenforskap og ensomhet blant barn og unge med spesielle behov.

3. Rådet stiller seg skeptisk til forslaget om å redusere tilskuddsrammen til frivillighet, kultur, idrett og kirke med 8,6 mill. Vi frykter at dette vil gå ut over bredden, inkludering, og tilrettelagte kultur-, idrett og fritidstilbud til barn og unge med særskilte behov.
4. Rådet anbefaler ikke å utsette arbeids- og aktivitetssenter på Klokkarstua, da det er ventelister på tilrettelagte arbeids- og aktivitetsplasser i kommunen
5. Rådet anbefaler ikke å redusere brøytstandard på prioriterte gang- og sykkelveier da vi mener at dette vil føre til redusert fremkommelighet for forflytningshemmede.
6. Rådet er svært skeptisk til forslaget om at et av prosjektene omsorgsboliger til personer med funksjonsnedsettelse forskyves ytterligere 2 år ut i tid (til 2031). Det kommer frem av Halvårsrapport velferd 2024 at det er hele 906 dagers ventetid på å få tildelt denne type bolig.

Myklebusts forslaget ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Kommunedirektørens innstilling tas til orientering.
2. Rådet har følgende innspill til videre behandling:
 1. Råd for personer med funksjonsnedsettelse er svært kritisk til forslaget om å holde avlastingsinstitusjoner for barn og unge stengt på høytids- og helligdager. Vi mener at dette vil føre til vesentlig svekket valgfrihet og fleksibilitet for familiene som bruker avlastingsinstitusjonene.
 2. Rådet anbefaler på det sterkeste å opprettholde fritidsklubbene Klubb 84 og Klubb Knuten. Det er vanskelig for denne målgruppen og benytte seg av øvrig fritidstilbud i kommunen, da særlig transport byr på store utfordringer. Vi er redde for at avvikling av tilbudet vil medføre økt utenforskap og ensomhet blant barn og unge med spesielle behov.
 3. Rådet stiller seg skeptisk til forslaget om å redusere tilskuddsrammen til frivillighet, kultur, idrett og kirke med 8,6 mill. Vi frykter at dette vil gå ut over bredden, inkludering, og tilrettelagte kultur-, idrett og fritidstilbud til barn og unge med særskilte behov.

4. Rådet anbefaler ikke å utsette arbeids- og aktivitetssenter på Klokkarstua, da det er ventelister på tilrettelagte arbeids- og aktivitetsplasser i kommunen
5. Rådet anbefaler ikke å redusere brøytstandard på prioriterte gang- og sykkelveier da vi mener at dette vil føre til redusert fremkommelighet for forflytningshemmede.
6. Rådet er svært skeptisk til forslaget om at et av prosjektene omsorgsboliger til personer med funksjonsnedsettelse forskyves ytterligere 2 år ut i tid (til 2031). Det kommer frem av Halvårsrapport velferd 2024 at det er hele 906 dagers ventetid på å få tildelt denne type bolig.

[Lagre vedtak]

29/24 Evaluering av innbyggertorg, frivilligsentraler og områdeforum: Ansvar, oppgaver og sammenheng - oppfølging av verbalvedtak

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	21.11.2024	34/24
2 Ungdomsrådet	21.11.2024	43/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	21.11.2024	29/24
4 Utvalg for medborgerskap	28.11.2024	47/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Rapporten «Evaluering av innbyggertorg, frivilligsentraler og områdeforum: ansvar, oppgaver og sammenheng» tas til orientering.

Behandling

Rådgiver Sara Warholm Munthe innledet til saken og svarte ut spørsmål (*presentasjon*).

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Rapporten «Evaluering av innbyggertorg, frivilligsentraler og områdeforum: ansvar, oppgaver og sammenheng» tas til orientering.

[Lagre vedtak]

30/24 Prosjekt Spikkestad innbyggertorg - rapport første fase

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	21.11.2024	35/24
2 Ungdomsrådet	21.11.2024	45/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	21.11.2024	30/24
4 Utvalg for medborgerskap	28.11.2024	48/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Innsiktsrapporten «Ressurser som finner hverandre» fra første fase av prosjekt Spikkestad innbyggertorg tas til orientering.

Behandling

Rådgiver Torbjørgh Raen innledet til saken og svarte ut spørsmål (*presentasjon*).

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Innsiktsrapporten «Ressurser som finner hverandre» fra første fase av prosjekt Spikkestad innbyggertorg tas til orientering.

[Lagre vedtak]

Referatsaker

1.	Leder i styringsgruppen i Asker demenskor Hans Christian Breistein orienterte om Demensforeningen (<i>presentasjon</i>).
2.	Kommunedirektørens representant Trine Groven svarte på spørsmål fra Gunnar Johansen om kommunen har en plan for personer med funksjonsnedsettelse i evakueringssituasjoner som brann, flom og krig.
3.	Kommunedirektørens representant Trine Groven svarte på spørsmål fra Gunnar Johansen om lokasjon og antall tilfluktsrom i Asker.
4.	Kommunedirektørens representant Trine Groven svarte på spørsmål fra Aase Midkiff om endring av vedtak for tilbud ved aktivitetssentrene.

Saksframlegg

Arkivsak
23/18647-48

Saksbehandler
Hilde Orven Haugstad

Behandles av

Råd for personer med funksjonsnedsettelse

Møtedato

21.11.2024

Godkjenning av protokoll 24.10.24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Protokoll fra råd for personer med funksjonsnedsettelse godkjennes slik den foreligger.

Sammendrag og konklusjon

Protokoll fra råd for personer med funksjonsnedsettelse ligger vedlagt.

Kay Arne Sørensen
leder i råd for personer med funksjonsnedsettelse

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksprotokoll

Arivsak
23/18647

Saksbehandler
Hilde Orven Haugstad

Behandlet av
1 Råd for personer med
funksjonsnedsettelse

Møtedato **Saksnr.**
21.11.2024 27/24

Godkjenning av protokoll 24.10.24

Råd for personer med funksjonsnedsettelse har behandlet saken i møte 21.11.2024 sak 27/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Protokoll fra råd for personer med funksjonsnedsettelse godkjennes slik den foreligger.

Saksframlegg

Arkivsak
24/02262-12

Saksbehandler
Kathrine Bolsø

Behandles av	Møtedato
Eldrerådet	21.11.2024
Ungdomsrådet	21.11.2024
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	21.11.2024
Utvalg for oppvekst	26.11.2024
Utvalg for velferd	26.11.2024
Utvalg for samfunnstjenester	28.11.2024
Utvalg for medborgerskap	28.11.2024
Formannskapet	03.12.2024
Kommunestyret	19.12.2024

Tilleggsinnstilling til Handlingsprogram 2025-2028

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Føringer for Handlingsprogram 2025-2028

De føringer og premisser som fremgår av kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025-2028 legges til grunn for kommunens aktiviteter og tjenesteproduksjon i planperioden, med de endringer som fremgår av tilleggsinnstillingen.

2. Driftsrammer

Driftsbudsjettet for 2025 vedtas som vist i «§ 5-4 Bevilgningsoversikter – drift (1A)» og netto bevilgning per tjenesteområde vedtas som vist i «§ 5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)», og de endringer som fremgår av tilleggsinnstillingen.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele midler fra overordnet ansvar, herunder statlige tilskudd, lønnsreserven og omstillingsreserven, til de enkelte tjenesteområdene.

3. Investeringsrammer

Investeringsbudsjettet for 2025 vedtas som i vist i «§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2A)» og «§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2B)», og de endringer som fremgår av tilleggsinnstillingen.

4. Skatt

Skatt på inntekt og formue for 2025 utskrives etter den maksimalsats Stortinget fastsetter.

5. Låneopptak

For 2025 gis fullmakt til følgende låneopptak:

- Lån til finansiering av egne investeringer, inntil 798,52 mill. kroner.
- Startlån fra Husbanken til videre utlån, inntil 150 mill. kroner.
- Likviditetslån, inntil 500 mill. kroner.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å godkjenne lånevilkår for ovennevnte lånerammer.

6. Gebyrer, avgifter og brukerbetaling

Gebyrer og brukerbetaling for 2025 vedtas slik de fremkommer under Gebyrliste.

Som hovedregel legges deflator til grunn for justeringer av priser som vedtas administrativt.

Nye gebyrer og brukerbetaling gjøres gjeldende fra 1.januar 2025, eller i henhold til iverksettelsesdato fastsatt i forskrift

For gebyrer og brukerbetaling knyttet til fagområdene byggesak, plan, delesaker, oppmåling og eierseksjonering, skal kommunen legge til grunn 100 prosent selvkost.

1. Sammendrag

Kommunestyret må innen utgangen av året vedta budsjett for kommende kalenderår og en rullerende økonomiplan som omfatter minst de fire neste kalenderårene. Årsbudsjettet og økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet.

Kommunedirektøren legger med dette fram sin tilleggsinnstilling til Handlingsprogram og budsjett 2025-2028. Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025-2028, de endringer som følger av tilleggsinnstillingen og i dette saksfremlegget, inneholder kommunedirektørens samlede forslag til Asker kommunes årsbudsjett for 2025 og økonomiplan for perioden 2025-2028.

Handlingsprogrammet utgjør kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven.

Kommunedirektøren anbefaler at formannskapetets innstilling til Handlingsprogram 2025-2028, med alle forslag til vedtak som foreligger, legges ut på offentlig høring samsvar med bestemmelsene i kommunelovens§ 14-3 fjerde ledd. Høringsfristen settes til 18. desember 2024.

2. Bakgrunn for saken

En robust og bærekraftig kommuneøkonomi er avgjørende for å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til innbyggerne i kommunen.

Kommuneloven med tilhørende forskrifter regulerer behandlingen av årsbudsjettet og økonomiplanen. Kommunestyret skal innen årets utgang vedta budsjett for kommende kalenderår og en rullerende økonomiplan som omfatter minst de fire neste kalenderårene. Kommunestyret vedtar selv årsbudsjettet og økonomiplanen, på grunnlag av innstilling fra formannskapet. Innstillingen, med de forslag til vedtak som foreligger, skal legges ut til alminnelig ettersyn i minst 14 dager før behandlingen i kommunestyret.

Kommunestyrets bevilgninger i årsbudsjettet er basert på rammebudsjetteringsprinsippet og knyttet til fastsetting av de samlede økonomiske rammer for kommunen i budsjettåret. All bruk av midler i årsbudsjettet skal ha dekning i årets tilgang på midler. Investeringene skal over tid ha en egenfinansiering som ivaretar kommunens økonomiske handleevne.

Kommunen skal ha en forsvarlig økonomisk politikk som gir et økonomisk handlingsrom, og samtidig er sterk nok til å tåle uforutsette hendelser. Med bakgrunn i dette har kommunestyret vedtatt økonomiske handlingsregler med konkrete måltall for følgende områder:

- Disposisjonsfond
- Netto driftsresultat
- Gjeldsgrad

Handlingsprogrammet viser prioriteringer og de målene og premissene økonomiplanen bygger på. Kommunedirektøren skal påse at forutsetningene for handlingsprogrammet er forsvarlig utredet, at budsjettet er satt opp i balanse, og at det er realistisk, fullstendig og oversiktlig. Investeringene skal over tid ha en egenfinansiering som i varetar kommunens økonomiske handleevne.

3. Saksopplysninger

Økonomiske konsekvenser i tilleggsinnstillingen

Overordnet inneholder tilleggsinnstillingen forslag om følgende endringer, sammenlignet med kommunedirektørens opprinnelige forslag til Handlingsprogram 2025-2028:

- Konsekvenser av regjeringens forslag til statsbudsjett for 2025, som blant annet innebærer nytt anslag for deflator og nytt anslag for frie inntekter.
- Konkretisering og fordeling av omstillingstiltak.
- Nødvendige justeringer i driftsbudsjett, blant annet knyttet til økte pensjonsutgifter og finansiering knyttet til vedlikehold av kirkene.
- Tilleggsproposisjon (Prop. 1 S Tillegg 2 (2024–2025)) hvor det foreslås å øke bevilgningene til kommunene og fylkeskommunene med 5. mrd. kroner i 2025.

Sum av driftsendringene innarbeidet i tilleggsinnstillingen fører til at netto driftsresultat økes fra 0,2 prosent i 2025, som var fremlagt i kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025-2028, til 0,8 prosent.

Sum av investeringsendringene som er innarbeidet i tilleggsinnstillingen fører til at gjeldsgraden fortsatt vil være over 100 prosent. Ved utgangen av 2025 vil den være på 102 prosent. I 2028 vil gjeldsgraden endre seg fra 108 prosent i kommunedirektørens forslag til 107 prosent med tilleggsinnstillingens forslag. Årsaken er at de foreslåtte endringene i all hovedsak ligger utenfor 4-årsperioden, og dermed ikke får særlig innvirkning på gjeldsgraden før fra 2029 og fremover.

Handlingsregelen for disposisjonsfond er fortsatt over måltallet på 10 prosent i hele perioden. Tallet for disposisjonsfond er inklusive bufferfond og realverdifond som tilhører energifondet. Handlingsregelen er da beregnet ut fra budsjettall og vil derfor kunne være helt annerledes hvis faktiske fremtidige årsresultat ender på merforbruk.

Størrelsen på den delen av disposisjonsfondet som er til fri bruk er ved inngangen til 2024 på 351 mill. kroner. Skattesvikten for 2024 vil måtte dekkes av denne delen av disposisjonsfondet. Dette vil kunne føre til at det generelle disposisjonsfondet mer enn halveres i 2024, mens energifondet vil øke med årets avkastning. Lave disposisjonsfond kombinert med et økende premieavvik medfører at kommunens likviditet er vesentlig svekket de siste to årene.

Regjeringens forslag til statsbudsjett behandles vanligvis i finanskomiteen på Stortinget rundt månedsskiftet november/desember. Kommunedirektøren vil innarbeide eventuelle endringer i 1. tertialrapport 2025 dersom budsjettforliket i Stortinget tilsier behov for endringer i Handlingsprogram 2025-2028 utover det som er lagt frem i tilleggsinnstillingen.

Omstilling og effektivisering

Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2025 bidrar ikke til en styrket kommuneøkonomi for Asker kommune og endrer ikke på omstillingsprogrammet. Handlingsprogram 2025-2028 legger derfor opp til en omstilling og effektivisering på 200 mill. kroner i 2025 og ytterligere 150 mill. kroner i 2026.

Tilleggsinnstillingen inneholder konkrete forslag til omstillings- og effektiviseringstiltak av prinsipiell karakter som inngår i kommunens omstillingsprogram. Kommunedirektørens forslag til omstillingstiltak er nærmere beskrevet under kapittelet «Anbefalte omstillingstiltak som påvirker driftsbudsjettet» i tilleggsinnstillingen. For enkelte av tiltakene ligger det i tillegg en nærmere redegjørelse som vedlegg i tilleggsinnstillingen.

I tillegg har kommunedirektøren kommet med forslag til noen alternative omstillingstiltak på i størrelsesorden 26 mill. kroner som kan vurderes og benyttes til eventuell saldering. Disse er beskrevet under kapittelet «Alternative omstillingstiltak som påvirker driftsbudsjettet» i tilleggsinnstillingen. Kommunedirektøren understreker at dette er omstillingstiltak som ikke er fullt ut utredet, og som vurderes å inngå i omstillingsprogrammet for 2026. Dersom tiltakene brukes til saldering i 2025, må det defineres nye omstillingstiltak for 2026.

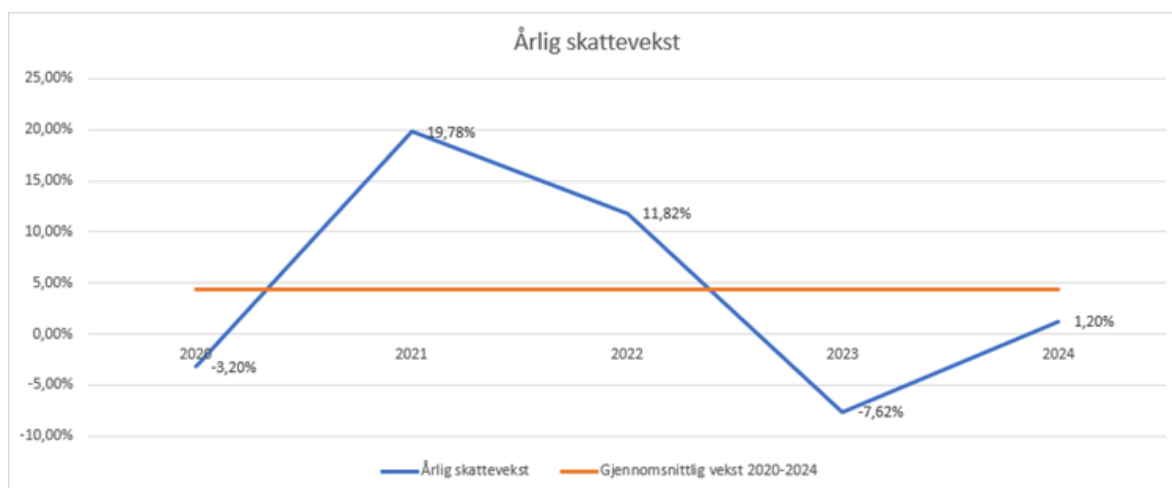
Inntektssvikt i 2024 (Skatt og inntektsutjevning)

Asker kommune har en års prognose på inntektssvikt for skatt og inntektsutjevning på mellom 200 og 250 millioner i 2. tertialrapport 2024. Dette er svært alvorlig. Dette tapet må dekkes inn av den delen av disposisjonsfondet som er til fri bruk. Som ved

inngangen til 2024 var på 351 mill. kroner. Disposisjonsfondet vil da bli kraftig redusert før inngangen til 2025.

Gode skatteanslag for 2025 er krevende å lage ettersom skattegrunnlaget endres fra 2025. Samtidig vil det i 2025 komme skatteinntekter med basis i dagens skattegrunnlag. Informasjon om endelig skatteinngang for 2025 vil først være kjent i 2026. De faktiske fordelingsvirkningene i 2025 vil derfor avvike fra anslagene.

Figuren under viser at det er svært store variasjoner i skatteinngangen fra år til år, noe som igjen viser at det er stor usikkerhet knyttet til skatteinngangen.

Tilleggsproposisjon for budsjettåret 2024 og 2025

1.november la regjeringen frem en tilleggsproposisjon (Prop. 1 S Tillegg 2 (2024–2025)) hvor det foreslås å øke bevilgningene til kommunene og fylkeskommunene med 5. mrd. kroner for inneværende år og 5. mrd. kroner i 2025. Økningen fordeles med 4,3 mrd. kroner til kommunene og 700 mill. kroner til fylkeskommunene. Dette dekker kun inn 1/3 av merforbruket i som KS har beregnet for 2024.

Midlene fordeles likt per innbygger og gis over kommunenes rammetilskudd.

Regjeringen er samtidig tydelig på at kommuner og fylkeskommuner fremdeles må omstille seg for å unngå at utgiftene blir større enn inntektene.

For Asker kommune betyr dette følgende økning i rammetilskuddet:

2024: 76,455 mill. kroner

2025: 76,914 mill. kroner

Dette er nå oppdatert i budsjettallene i tilleggsinnstillingen til Handlingsprogram 2025-2028.

Kommunedirektøren foreslår at økt rammetilskudd på 76,914 mill. kroner brukes til å øke budsjetterte renter med 40 mill. kroner og 36,914 mill. kroner til å øke avsetning til disposisjonsfond. Dette vil gi et økt netto driftsresultat til 0,8 prosent av driftsinntektene.

År 2025	Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025	Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025, inklusive endringer i foreslått i tilleggsinnstillingen i 2025 og virkning av tilleggsproposisjonen 2025
Netto driftsresultat i 1 000 kroner	20 376	76 737
Netto driftsresultat i prosent	0,2	0,8

I henhold til vedtatte handlingsregler i K-sak 60/24 vil da budsjettert resultat være på rødt nivå med 0,8 prosent. Dette er fortsatt et stykke unna TBUs anbefalte nivå på 1,75 prosent og grønt nivå for vedtatt handlingsregel på 2 prosent.

Ny renteprognose

Renteforutsetningene som er innarbeidet i tilleggsinnstillingen er med utgangspunkt i renteprogner per september. Men det har vært store bevegelser i rentemarkedet i den siste drøye måneden etter dette.

Dette er et øyeblikksbilde av hva markedet mener nå, men for 2025 begynner det å se sannsynlig ut at rentekuttet i desember som var priset inn i prognosen i september, ikke vil skje før på et senere tidspunkt. Da vil rentekostnadene i 2025 øke med mindre Norges Bank kutter renten kraftig utover året.

Gebyrer - frivillighet

Kommunedirektørens forslår etablering av ny tilskuddsordning til dekning av byggesaksgebyr der frivillige organisasjoner er tiltakshavere. Dette gjelder *mindre prosjekter* i regi av frivilligheten, og ikke prosjekter som mottar offentlige tilskudd, spillemidler eller mva.-kompensasjon mm.

En eventuell ny tilskuddsordning kan utformes med etterskuddsvis dekning av en andel av kostnadene til byggesaksgebyrer, for eksempel 40-50 prosent, opp til et maksimalt tak. Kostnadene dekkes etter søknad. Det antas at det trolig vil gjelde et fåtall saker hvert år, med begrensede gebyrer. Det er vanskelig å anslå hva behovet for midler kan være, men kommunedirektøren antar at 100 000 kroner kan være et aktuelt maksimaltak for ordningen. Kommunedirektøren vil legge frem en egen sak våren 2025 om retningslinjer og finansiering, som dekkes innenfor dagens finansiering av tilskuddsordninger i Asker kommune.

4. Kommunedirektørens vurdering og konklusjon

Kommuneplanens mål er basert på FNs bærekraftsmål. Handlingsprogrammet er en direkte oppfølging av bærekraftsmålene og målene i kommuneplanen, og skal støtte opp under en utvikling som er bærekraftig i sosial, miljømessig og økonomisk forstand. Handlingsprogrammet inneholder også et klimabudsjett som synliggjør tiltak som direkte og indirekte vil redusere klimagassutslippene i askersamfunnet. For øvrig vises det til selve handlingsprogrammet.

De ulike omstillings- og effektiviseringstiltakene har ulike virkningstidspunkt. Det betyr at det vil kunne variere fra tiltak til tiltak når den økonomiske gevinsten kan hentes ut. For å sikre god økonomistyring, er det viktig å gjøre gode vurderinger av når den økonomiske gevinsten inntreffer. For å sikre effekt av omstillingsprogrammet, forutsettes det som hovedregel (der ikke annet er oppgitt) at alle tiltak får helårseffekt i 2025.

Kommunedirektøren understreker at det er svært små reserver i budsjettet, og at det kun er budsjettert med et netto driftsresultat på 0,8 prosent i 2025 i tilleggsinnstillingen. Det betyr at kommunen har små reserver til å dekke opp for uforutsette utgifter, skattesvikt, økte renter eller store forsinkelser i omstillingsprogrammet. Ny oppdatert renteprognose viser også en fortsatt høy rente i 2025 og 2026 som vil kunne gi en høyere estimert rentekostnad på 40 mill. kroner per år, enn det som lå til grunn i tilleggsinnstillingen da den ble publisert. Kommunedirektøren har anbefalt å øke budsjetterte renteutgifter med 40 mill. kroner for å redusere denne risikoen. Samtidig er skatteanslaget for 2025 svært usikkert da vi går inn i et år med store endringer i inntektssystemet for kommunene.

I årets prognose er det anslått en alvorlig skattesvikt på mellom 200 og 250 mill. kroner som må dekkes inn, noe som reduserer reservene til kommunen betydelig. Lave frie disposisjonsfond kombinert med et økende premieavvik medfører at kommunens likviditet er vesentlig svekket de siste to årene.

Samlet sett betyr dette at kommunedirektøren anbefaler at det varslede økte rammetilskuddet på 76,914 mill. kroner i 2025 i tilleggsproposisjonen, avsettes til økte renter og til disposisjonsfond for å bedre netto driftsresultatet. Dette vil dermed redusere risikoen i budsjettet ved å sikre en buffer for å dekke opp for eventuelle forsinkelser av omstillingsprogrammet, økte rentekostnader og skattesvikt mm.

Selv med styring mot et netto driftsresultat på gult nivå, kreves det en stram budsjett disiplin. Det betyr at alle nye forslag om økninger/styrkinger i driftsbudsjettet eller reduserte inntekter/gebyrer må salderes og dekkes inn.

Kommunedirektøren anbefaler at det kun gjøres en helhetlig budsjettrevisjon i forbindelse med fremleggelsen av revidert nasjonalbudsjett i juni 2025. Eventuelle eksterne endringer innarbeides i 1. tertialrapport 2025. Dette innebærer at det ikke legges opp til å behandle politiske økonomisaker løpende gjennom året, med noen få unntak.

Omstillingsprogrammet vil løpende følges opp av ansvarlige direktører og virksomheter, og kommunedirektøren vil hvert tertial ha en gjennomgang og dialog

knyttet til status, risiko og konsekvenser. Det vil rapporteres politisk på status for omstillingsprogrammet i forbindelse med 1. og 2. tertialrapport.

Kommunedirektøren er bekymret for utsettelse, forsinkelser eller manglende gjennomføring av omstillingsprogrammet. Dette vil kunne føre til negative konsekvenser for innbyggere, organisasjoner, lokalt næringsliv og ansatte. Dette fordi omstillingen da vil måtte tas over flere år enn planlagt og vil utgjøre en ekstra belastning på alle som er involvert i dette arbeidet. Dette er krevende og ikke ønskelig.

Kommunedirektøren har gjennom forslag til Handlingsprogram 2025-2028 og tilleggsinnstillingen gitt sine anbefalinger om driftsrammer og tjenesteutvikling for fireårsperioden. I tillegg har kommunedirektøren i dette saksfremlegget gitt sine anbefalinger for disponering av regjeringens forslag til økt rammetilskudd fra tilleggsproposisjonen som ble offentliggjort 1. november.

Det er kommunestyret som ved behandlingen 19. desember vedtar kommunens mål, rammer og prioriteringer for perioden.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Kommunedirektørens tilleggsinnstilling til Handlingsprogram 2025-2028

Saksprotokoll

Arivsak
24/02262

Saksbehandler
Kathrine Bolsø

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	21.11.2024	33/24
2 Ungdomsrådet	21.11.2024	42/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	21.11.2024	28/24
4 Utvalg for oppvekst	26.11.2024	55/24
5 Utvalg for velferd	26.11.2024	35/24
6 Utvalg for samfunnstjenester	28.11.2024	43/24
7 Utvalg for medborgerskap	28.11.2024	45/24
8 Formannskapet	03.12.2024	174/24
9 Kommunestyret	19.12.2024	

Tilleggsinnstilling til Handlingsprogram 2025-2028

Eldrerådet har behandlet saken i møte 21.11.2024 sak 33/24

Behandling

Eldrerådet kom i fellesskap frem til følgende alternative forslag til vedtak:

1. Kommunedirektørens innstilling tas til orientering.
2. Eldrerådet har følgende innspill til videre behandling:
 1. Tofte Innbyggertorg opprettholdes og utvikles videre, med følgende begrunnelse:
 - Tofte ligger langt fra Asker sentrum, innbyggertorget er kommunen nær deg.
 - Det er dårlig offentlig transporttilbud i området Tofte. Dette rammer særlig eldre.
 2. Den kulturelle spaserstokken opprettholdes, med følgende begrunnelse:

- Et godt kulturtilbud er et svært viktig tilbud både som forebyggende helsetiltak og som gode opplevelser for mennesker som er i institusjoner.
- For at arrangementene skal treffe riktig på de enkelte institusjoner og andre arenaer, er det svært viktig med en god koordinering i løpende nært samarbeid med aktuelle instanser.
- Kulturelle opplevelser av høy kvalitet er av stor betydning for alle, ikke minst for eldre som i liten grad har mulighet til å besøke andre kulturarenaer.
- Tilbudet har i inneværende år gitt tilbud til mange eldre i institusjoner og arrangementer for eldre i hele kommunen.

3. Avlastningstiltak til hjemmeboende eldre med demens:

- Eldrerådet støtter tilleggsinnstillingens forslag til avlastning for hjemmeboende eldre med demens, under forutsetning av at dagsentertilbudet styrkes.
- Dette gir større forutsigbarhet og avlastning for pårørende.

Fellesforslaget ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Kommunedirektørens innstilling tas til orientering.
2. Eldrerådet har følgende innspill til videre behandling:
 1. Tofte Innbyggertorg opprettholdes og utvikles videre, med følgende begrunnelse:
 - Tofte ligger langt fra Asker sentrum, innbyggertorget er kommunen nær deg.
 - Det er dårlig offentlig transporttilbud i området Tofte. Dette rammer særlig eldre.
 2. Den kulturelle spaserstokken opprettholdes, med følgende begrunnelse:
 - Et godt kulturtilbud er et svært viktig tilbud både som forebyggende helsetiltak og som gode opplevelser for mennesker som er i institusjoner.
 - For at arrangementene skal treffe riktig på de enkelte institusjoner og andre arenaer, er det svært viktig med en god koordinering i løpende nært samarbeid med aktuelle instanser.

- Kulturelle opplevelser av høy kvalitet er av stor betydning for alle, ikke minst for eldre som i liten grad har mulighet til å besøke andre kulturarenaer.
- Tilbudet har i inneværende år gitt tilbud til mange eldre i institusjoner og arrangementer for eldre i hele kommunen.

3. Avlastningstiltak til hjemmeboende eldre med demens:

- Eldrerådet støtter tilleggsinnstilligens forslag til avlastning for hjemmeboende eldre med demens, under forutsetning av at dagsentertilbudet styrkes.
- Dette gir større forutsigbarhet og avlastning for pårørende.

Saksprotokoll

Arivsak
24/02262

Saksbehandler
Kathrine Bolsø

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	21.11.2024	33/24
2 Ungdomsrådet	21.11.2024	42/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	21.11.2024	28/24
4 Utvalg for oppvekst	26.11.2024	55/24
5 Utvalg for velferd	26.11.2024	35/24
6 Utvalg for samfunnstjenester	28.11.2024	43/24
7 Utvalg for medborgerskap	28.11.2024	45/24
8 Formannskapet	03.12.2024	174/24
9 Kommunestyret	19.12.2024	

Tilleggsinnstilling til Handlingsprogram 2025-2028

Råd for personer med funksjonsnedsettelse har behandlet saken i møte 21.11.2024 sak 28/24

Behandling

Leder Kay Arne Sørensen og kommunedirektørens representant Trine Groven orienterte om saken og svarte på spørsmål.

May Myklebust fremmet følgende alternative forslag:

1. Kommunedirektørens innstilling tas til orientering.
2. Rådet har følgende innspill til videre behandling:
 1. Råd for personer med funksjonsnedsettelser er svært kritisk til forslaget om å holde avlastingsinstitusjoner for barn og unge stengt på høytids- og helligdager. Vi mener at dette vil føre til vesentlig svekket valgfrihet og fleksibilitet for familiene som bruker avlastingsinstitusjonene.

2. Rådet anbefaler på det sterkeste å opprettholde fritidsklubbene Klubb 84 og Klubb Knuten. Det er vanskelig for denne målgruppen og benytte seg av øvrig fritidstilbud i kommunen, da særlig transport byr på store utfordringer. Vi er redde for at avvikling av tilbudet vil medføre økt utenforskap og ensomhet blant barn og unge med spesielle behov.
3. Rådet stiller seg skeptisk til forslaget om å redusere tilskuddsrammen til frivillighet, kultur, idrett og kirke med 8,6 mill. Vi frykter at dette vil gå ut over bredden, inkludering, og tilrettelagte kultur-, idrett og fritidstilbud til barn og unge med særskilte behov.
4. Rådet anbefaler ikke å utsette arbeids- og aktivitetssenter på Klokkarstua, da det er ventelister på tilrettelagte arbeids- og aktivitetsplasser i kommunen
5. Rådet anbefaler ikke å redusere brøytstandard på prioriterte gang- og sykkelveier da vi mener at dette vil føre til redusert fremkommelighet for forflytningshemmede.
6. Rådet er svært skeptisk til forslaget om at et av prosjektene omsorgsboliger til personer med funksjonsnedsettelse forskyves ytterligere 2 år ut i tid (til 2031). Det kommer frem av Halvårsrapport velferd 2024 at det er hele 906 dagers ventetid på å få tildelt denne type bolig.

Myklebusts forslaget ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Kommunedirektørens innstilling tas til orientering.
2. Rådet har følgende innspill til videre behandling:
 1. Råd for personer med funksjonsnedsettelse er svært kritisk til forslaget om å holde avlastingsinstitusjoner for barn og unge stengt på høytids- og helligdager. Vi mener at dette vil føre til vesentlig svekket valgfrihet og fleksibilitet for familiene som bruker avlastingsinstitusjonene.
 2. Rådet anbefaler på det sterkeste å opprettholde fritidsklubbene Klubb 84 og Klubb Knuten. Det er vanskelig for denne målgruppen og benytte seg av øvrig fritidstilbud i kommunen, da særlig transport byr på store utfordringer. Vi er

redde for at avvikling av tilbudet vil medføre økt utenforskap og ensomhet blant barn og unge med spesielle behov.

3. Rådet stiller seg skeptisk til forslaget om å redusere tilskuddsrammen til frivillighet, kultur, idrett og kirke med 8,6 mill. Vi frykter at dette vil gå ut over bredden, inkludering, og tilrettelagte kultur-, idrett og fritidstilbud til barn og unge med særskilte behov.
4. Rådet anbefaler ikke å utsette arbeids- og aktivitetssenter på Klokkarstua, da det er ventelister på tilrettelagte arbeids- og aktivitetsplasser i kommunen
5. Rådet anbefaler ikke å redusere brøytstandard på prioriterte gang- og sykkelveier da vi mener at dette vil føre til redusert fremkommelighet for forflytningshemmede.
6. Rådet er svært skeptisk til forslaget om at et av prosjektene omsorgsboliger til personer med funksjonsnedsettelse forskyves ytterligere 2 år ut i tid (til 2031). Det kommer frem av Halvårsrapport velferd 2024 at det er hele 906 dagers ventetid på å få tildelt denne type bolig.

Saksprotokoll

Arivsak
24/02262

Saksbehandler
Kathrine Bolsø

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	21.11.2024	33/24
2 Ungdomsrådet	21.11.2024	42/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	21.11.2024	28/24
4 Utvalg for oppvekst	26.11.2024	55/24
5 Utvalg for velferd	26.11.2024	35/24
6 Utvalg for samfunnstjenester	28.11.2024	43/24
7 Utvalg for medborgerskap	28.11.2024	45/24
8 Formannskapet	03.12.2024	174/24
9 Kommunestyret	19.12.2024	

Tilleggsinnstilling til Handlingsprogram 2025-2028

Ungdomsrådet har behandlet saken i møte 21.11.2024 sak 42/24

Behandling

Direktør Kai Erik Lund innledet til saken og svarte ut spørsmål.

Isak Gregers Eriksen fremmet følgende tilleggsforslag:

Legge til nytt vedtakspunkt 7 i kommunedirektørens innstilling:

7. Home start beholder en uendret budsjettramme, for å avlaste lovpålagte kommunale tjenester, knyttet til oppfølging av vanskeligstilte familier.

Aurora Johanne Lauvset fremmet følgende tilleggsforslag:

Innenfor medborgerskap er det foreslått å spare inn 10 mill kroner på innbyggertorgene, mens totalt er det mulig å spare inn 40 mill kroner, som er driftbudsjettet til innbyggertorgene.

Ungdomsrådet foreslår at det blir vurdert å spare mer innenfor dette feltet.

Isak Gregers Eriksen fremmet følgende tilleggsforslag:

Nytt punkt.

Ungdomsrådet ber kommunedirektøren utrede inntektsrammen, dersom Asker kommune hadde innført eiendomsskatt på boliger, og fritidsboliger. Kommunedirektøren må utrede flere forskjellige inntekts «gulv» altså hvilke priser en bolig må ha, for å beskattes.

Aurora Johanne Lauvset fremmet følgende tilleggsforslag:

Vi i ungdomsrådet har foreslått at 3 av 4 anbefalte skoler ikke skal nedlegges, og foreslår kutt i støtte til kirke som erstatning. Dette kan for eksempel være kutt i støtte til Askertun, Heggetun, Røyken menighetshus eller Engelsrud barnehage.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Gregers Eriksens tilleggsforslag vedr. Home Start ble vedtatt mot 1 stemme (Albert Loki Einarsson).

Lauvsets tilleggsforslag vedr. innbyggertorgene ble vedtatt mot 5 stemmer (Anton Toft Dahl, Albert Loki Einarsson, Mats Augdahl Karlsen, Elias Børve Figenschou, Hedvig Kjeldahl).

Gregers Eriksens tilleggsforslag vedr. utredning av eiendomsskatt ble vedtatt mot 3 stemmer (Anton Toft Dahl, Albert Loki Einarsson, Hedvig Kjeldahl).

Lauvsets tilleggsforslag vedr. kutt i støtte til kirke ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Kommunedirektørens innstilling tas til orientering.

2. Ungdomsrådet har følgende innspill til videre behandling:

1. Home start beholder en uendret budsjetttramme, for å avlaste lovpålagte kommunale tjenester, knyttet til oppfølging av vanskeligstilte familier.
2. Innenfor medborgerskap er det foreslått å spare inn 10 mill kroner på innbyggertorgene, mens totalt er det mulig å spare inn 40 mill kroner, som er driftsbudsjettet til innbyggertorgene.

Ungdomsrådet foreslår at det blir vurdert å spare mer innenfor dette feltet.

3. Ungdomsrådet ber kommunedirektøren utrede inntektsrammen, dersom Asker kommune hadde innført eiendomsskatt på boliger, og fritidsboliger. Kommunedirektøren må utrede flere forskjellige inntekts «gulv» altså hvilke priser en bolig må ha, for å beskattes.
4. Vi i ungdomsrådet har foreslått at 3 av 4 anbefalte skoler ikke skal nedlegges, og foreslår kutt i støtte til kirke som erstatning. Dette kan for eksempel være kutt i støtte til Askertun, Heggetun, Røyken menighetshus eller Engelsrud barnehage.

Saksprotokoll

Arivsak
24/02262

Saksbehandler
Kathrine Bolsø

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	21.11.2024	33/24
2 Ungdområdet	21.11.2024	42/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	21.11.2024	28/24
4 Utvalg for oppvekst	26.11.2024	55/24
5 Utvalg for velferd	26.11.2024	35/24
6 Utvalg for samfunnstjenester	28.11.2024	43/24
7 Utvalg for medborgerskap	28.11.2024	45/24
8 Formannskapet	03.12.2024	174/24
9 Kommunestyret	19.12.2024	

Tilleggsinnstilling til Handlingsprogram 2025-2028

Utvalg for velferd har behandlet saken i møte 26.11.2024 sak 35/24

Behandling

Leder Cecilie Lindgren (H) innledet til saken og svarte på spørsmål.

Trond Jerve (H) fremmet følgende forslag på vegne av H, V, FrP og Pp:

Tilleggsinnstilling til Handlingsprogrammet 2025-2028 tas til orientering.

Jerves (H) forslag ble enstemmig vedtatt. Innstillingen ble ikke tatt opp til votering.

Innstilling

1. Kommunedirektørens innstilling tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/02262

Saksbehandler
Kathrine Bolsø

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	21.11.2024	33/24
2 Ungdområdet	21.11.2024	42/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	21.11.2024	28/24
4 Utvalg for oppvekst	26.11.2024	55/24
5 Utvalg for velferd	26.11.2024	35/24
6 Utvalg for samfunnstjenester	28.11.2024	43/24
7 Utvalg for medborgerskap	28.11.2024	45/24
8 Formannskapet	03.12.2024	174/24
9 Kommunestyret	19.12.2024	

Tilleggsinnstilling til Handlingsprogram 2025-2028

Utvalg for oppvekst har behandlet saken i møte 26.11.2024 sak 55/24

Behandling

Elisabeth Holter-Schøyen (V) fremmet følgende forslag:

Innstillingen tas til orientering.

Holter-Schøyens (V) forslag ble enstemmig vedtatt. Innstillingen ble ikke tatt opp til votering.

Innstilling

1. Kommunedirektørens innstilling tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/02262

Saksbehandler
Kathrine Bolsø

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	21.11.2024	33/24
2 Ungdområdet	21.11.2024	42/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	21.11.2024	28/24
4 Utvalg for oppvekst	26.11.2024	55/24
5 Utvalg for velferd	26.11.2024	35/24
6 Utvalg for samfunnstjenester	28.11.2024	43/24
7 Utvalg for medborgerskap	28.11.2024	45/24
8 Formannskapet	03.12.2024	174/24
9 Kommunestyret	19.12.2024	

Tilleggsinnstilling til Handlingsprogram 2025-2028

Utvalg for medborgerskap har behandlet saken i møte 28.11.2024 sak 45/24

Behandling

Direktør Christer Best Gulbransen innledet kort til saken.

Leder Bente Stein Mathisen (H) fremmet følgende alternative forslag:

Kommunedirektørens innstilling tas til orientering.

Stein Mathisens (H) forslag ble enstemmig vedtatt. Innstillingen ble ikke tatt opp til votering.

Innstilling

1. Kommunedirektørens innstilling tas til orientering

Saksprotokoll

Arivsak
24/02262

Saksbehandler
Kathrine Bolsø

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	21.11.2024	33/24
2 Ungdomsrådet	21.11.2024	42/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	21.11.2024	28/24
4 Utvalg for oppvekst	26.11.2024	55/24
5 Utvalg for velferd	26.11.2024	35/24
6 Utvalg for samfunnstjenester	28.11.2024	43/24
7 Utvalg for medborgerskap	28.11.2024	45/24
8 Formannskapet	03.12.2024	174/24
9 Kommunestyret	19.12.2024	

Tilleggsinnstilling til Handlingsprogram 2025-2028

Utvalg for samfunnstjenester har behandlet saken i møte 28.11.2024 sak 43/24

Behandling

Lars Kristian Wear (H) fremmet følgende forslag:

1. Saken tas til orientering.

Inger Johanne Aaby (Sp) fremmet følgende oversendelsesforslag:

Til omstillingstiltak formålsbygg og boliger og økt arealeffektivitet, og salg av kommunal eiendom: Kommunale utleieboliger bør ikke selges i henhold til temaplan for bærekraftig boligutvikling og temaplan for psykisk helse og rus.

Oversendelsesforslaget fremmet av Inger Johanne Aaby (Sp) fikk to stemmer (Sp og INP) og falt.

Wears (H) forslag ble enstemmig vedtatt.

Innstillingen ble ikke tatt opp til votering.

Innstilling

1. Saken tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/02262

Saksbehandler
Kathrine Bolsø

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	21.11.2024	33/24
2 Ungdomsrådet	21.11.2024	42/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	21.11.2024	28/24
4 Utvalg for oppvekst	26.11.2024	55/24
5 Utvalg for velferd	26.11.2024	35/24
6 Utvalg for samfunnstjenester	28.11.2024	43/24
7 Utvalg for medborgerskap	28.11.2024	45/24
8 Formannskapet	03.12.2024	174/24
9 Kommunestyret	19.12.2024	

Tilleggsinnstilling til Handlingsprogram 2025-2028

Formannskapet har behandlet saken i møte 03.12.2024 sak 174/24

Behandling

Håvard Vestgren fremmet forslag til endringer i HP 2025-2028, på vegne av H,V,FrP og KrF. Forslaget fremkommer som vedlegg til saken, datert 3.12.2024.

Ivar Granum (A) fremmet forslag til endringer i HP 2025-2028. Forslaget fremkommer som vedlegg til saken, datert 3.12.2024.

Hanne Lisa Matt (MDG) fremmet forslag til endringer i HP 2025-2028. Forslaget fremkommer som vedlegg til saken, datert 3.12.2024.

Anders Nordmo (SV) fremmet forslag til endringer i HP 2025-2028. Forslaget fremkommer som vedlegg til saken, datert 3.12.2024.

Ordfører tok opp forslag til endringer i HP 2025-2028, innsendt av INP.

Ordfører tok opp forslag til endringer i HP 2025-2028, innsendt av R.

Ordfører tok opp forslag til endringer i HP 2025-2028, innsendt av Sp.

Forslagene fremkommer som vedlegg til saken, datert 3.12.2024.

Forslaget fra Sp fikk ingen stemmer, og falt.

Forslaget fra R fikk ingen stemmer, og falt.

Forslaget fra INP fikk ingen stemmer, og falt.

Forslaget fra SV fikk 1 stemme, og falt.

Forslaget fra MDG fikk 1 stemme, og falt.

Forslaget fra A fikk 2 stemmer, og falt.

Innstillingen, med endringene foreslått av H,V,FrP,KrF ble vedtatt, mot 4 stemmer (A,MDG,SV).

Innstilling

1. Føringer for Handlingsprogram 2025-2028

De føringer og premisser som fremgår av kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025-2028 legges til grunn for kommunens aktiviteter og tjenesteproduksjon i planperioden, med de endringer som fremgår av tilleggsinnstillingen.

2. Driftsrammer

Driftsbudsjettet for 2025 vedtas som vist i «§ 5-4 Bevilgningsoversikter – drift (1A)» og netto bevilgning per tjenesteområde vedtas som vist i «§ 5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)», og de endringer som fremgår av tilleggsinnstillingen.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele midler fra overordnet ansvar, herunder statlige tilskudd, lønnsreserven og omstillingsreserven, til de enkelte tjenesteområdene.

2.A Følgende endringer vedtatt av formannskapet innarbeides i driftsbudsjettet:

	2025	2026	2027	2028
Oppvekst	16 055	26 310	22 480	19 070
Velferd	4 500	6 000	6 000	6 000
Samfunnstjenester	770			
Samfunnsutvikling	-1 500	-2 500	-2 500	-2 500
Medborgerskap	300			
Tjenesteovergripende Avsetning til disp.fond				-3 000
	-20 125	-29 810	-25 980	-19 570

	Sum	0	0	0	0
3.	Investeringsrammer				

Investeringsbudsjettet for 2025 vedtas som i vist i «§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2A)» og «§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2B)», og de endringer som fremgår av tilleggsinnstillingen.

3.A Følgende endringer vedtatt av formannskapet innarbeides i investeringsbudsjettet:

	2 025	2026	2027	2 028
Org., styring og utv.	-2 000	-6 000	-6 000	-6 000
Oppvekst		3 000	3 000	3 000
Lån + mva.komp	2 000	3 000	3 000	3 000
Sum	0	0	0	0

4. Skatt

Skatt på inntekt og formue for 2025 utskrives etter den maksimalsats Stortinget fastsetter.

5. Låneopptak

For 2025 gis fullmakt til følgende låneopptak:

- Lån til finansiering av egne investeringer, inntil 798,52 mill. kroner.
- Startlån fra Husbanken til videre utlån, inntil 150 mill. kroner.
- Likviditetslån, inntil 500 mill. kroner.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å godkjenne lånevilkår for ovennevnte lånerammer.

6. Gebyrer, avgifter og brukerbetaling

Gebyrer og brukerbetaling for 2025 vedtas slik de fremkommer under Gebyrliste.

Som hovedregel legges deflator til grunn for justeringer av priser som vedtas administrativt.

Nye gebyrer og brukerbetaling gjøres gjeldende fra 1. januar 2025, eller i henhold til iverksettelsesdato fastsatt i forskrift.

For gebyrer og brukerbetaling knyttet til fagområdene byggesak, plan, delesaker, oppmåling og eierseksjonering, skal kommunen legge til grunn 100 prosent selvkost.

Saksframlegg

Arkivsak
24/17156-1

Saksbehandler
Synnøve Marie
Osmundsen

Behandles av
Eldrerådet
Ungdomsrådet
Råd for personer med funksjonsnedsettelse
Utvalg for medborgerskap

Møtedato
21.11.2024
21.11.2024
21.11.2024
28.11.2024

Evaluering av innbyggertorg, frivilligsentraler og områdeforum: ansvar, oppgaver og sammenheng – oppfølging av verbalvedtak

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Rapporten «Evaluering av innbyggertorg, frivilligsentraler og områdeforum: ansvar, oppgaver og sammenheng» tas til orientering.

1. Bakgrunn for saken

Ved kommunestyrets behandling av handlingsprogrammet 2024-2027 (sak 77/23) ble det fattet slikt vedtak:

«Kommunedirektøren bes om å gjøre en helhetlig evaluering og gjennomgang av ordningen med de 8 innbyggertorgene, frivilligsentralene og den varslede etableringen av de nye områdeforumene med fokus på innsparing og effektiv drift.»

Evalueringsrapporten legges med dette frem for politisk behandling.

2. Saksopplysninger

Evalueringsrapporten tar for seg ansvar, oppgaver og sammenheng mellom innbyggertorg, frivilligsentraler og områdeforum i Asker kommune. Det inngikk ikke i oppdraget å foreta en evaluering av effekten av ordningene, men se på

sammenhengen, med fokus på innsparing og effektiv drift.

Som en del av innsiktsarbeidet har det vært gjennomført omfattende medvirkning med de ulike aktørene.

Rapporten belyser at det er ulikheter mellom hver enkelt frivilligsentral, og at det er ulikheter mellom hvert enkelt innbyggertorg. Det er også likheter på tvers av innbyggertorg, områdeforum og frivilligsentraler. Hver av ordningene har imidlertid særskilte fortrinn som skiller dem fra hverandre.

De kommunale frivilligsentralene skiller seg fra de ikke-kommune frivilligsentralene ved at de samarbeider med ulike virksomheter i kommunen gjennom rekruttering av frivillige inn mot ulike tjenesteområder.

De ikke-kommunale frivilligsentralene er i større grad pådrivere for frivillig innsats i sine lokalmiljøer. Innbyggertorgene skiller seg fra frivilligsentralene gjennom å ha funksjonen med å koble et bredt spekter av kommunale tjenester og ressurser tettere på ressursene i lokalsamfunnet.

Rapporten viser at ordningene er gjensidig forsterkende, og at en viss overlapp sannsynligvis er en fordel. Det anbefales å vektlegge det at ordningene er lokalt tilpasset sterkere, enn at ordningene kan kategoriseres, og er like på tvers av geografiske områder. Samtidig argumenteres det for at ordningene på hver sine måter utfyller nødvendige funksjoner overfor hverandre.

Det pekes på at det er usikkerhet knyttet til ansvarsfordeling, noe som sannsynligvis er en konsekvens av at kommunen tar en ny rolle som samskaper i lokalsamfunnet. Det belyses at behovet for at kommunen tar en slik rolle er godt forankret i både nasjonale og kommunale satsninger.

Samskaping er en lærende prosess, og det er lokale behov for prosesser som kan bidra til å justere og videreutvikle ansvarsfordelingen mellom aktørene. For å bygge tillit, anbefales det at den videre utviklingen av ordningene, med fokus på hvordan de samhandler, skjer gjennom lokale, lærende og samskapende prosesser, og ikke som noe som pålegges ovenfra og ned.

Rapporten konkluderer med at ressursene som legges inn i innbyggertorg, frivilligsentraler og områdeforum i Asker kommune, kan sees på som såkornmidler, som stimulerer til at andre kan utføre aktivitet og bidra med sine evner i og for lokalsamfunnene.

Forsker Eugene Guribye har blitt bedt om å vurdere funnene i rapporten og i kap. 4 s.27 i rapporten er hans oppsummering og anbefaling i lys av forskning, nasjonale føringer og kommunens egne strategier om samskaping. Han uttaler blant annet at Asker kommune regnes som en foregangskommune når det gjelder samskaping med frivillig sektor og konkluderer med følgende:

I dette kapittelet har vi vist at de tre ordningene som er i fokus i denne rapporten må betraktes som kommunens spydspisser i arbeidet med å utvikle seg som *samskapingskommune* i tråd med kommunalt planverk og nasjonale føringer. Forskningen er tydelig på at samskaping innebærer en helt ny måte

å jobbe på, nye kompetanser, og nye mer fleksible organisasjonsformer. Dette er til gjengjeld noe av poenget med satsingen på samskaping som en kommunal innovasjon – å ikke fortsette med sedvanlig kommunal praksis og forvente nye resultater. Det at ordningene har en viss overlapp fremstår som både forståelig i lys av de tre ordningenes historiske utvikling, og nødvendig i lys av mandatet. Samtidig legger forskningen vekt på at samskaping i stor grad er en læringsprosess, og følgelig bør det legges til rette for at medarbeiderne i de tre ordningene og innbyggere i lokalsamfunnene ordningene er plassert i, involveres i å bygge på sine opparbeidete erfaringer og kompetanser og bidrar til å samskape den videre utviklingen av ordningene slik at de på den måten kan bli mer effektive. På den måten kan man bygge videre på den tilliten kommunen har skapt hos innbyggerne i de aktuelle lokalsamfunnene, snarere enn å bryte den ned ved å innføre top-down beslutninger.

3. Kommunedirektørens vurdering

Evalueringsrapporten svarer ut kommunestyrets vedtak med grunnlag i en bred medvirkning fra de ulike aktørene. Områdeforumene omfattes ikke i samme grad av evalueringen, da disse er i etableringsfasen og ikke har fått tid til å virke i sine lokalsamfunn.

Rapporten støtter opp om å beholde de tre aktørene, og at ordningene i stor grad utfyller hverandre. Videre er anbefalingen at medarbeiderne i de tre ordningene og innbyggere i lokalsamfunnene bør få anledning til å samskape den videre utviklingen, slik at de på den måten kan bli mer effektive sammen.

Innbyggertorg, frivilligsentraler og områdeforum sin betydning for de tre bærekrafts dimensjonene:

Miljø og sosiale forhold: legge til rette for kortreiste tjenester og bygge opp om lokalsamfunnene, økt deltakelse, engasjement og demokrati.

Økonomi: mobilisere alternative ressurser gjennom å være i dialog, skape engasjement og økt frivillighet for å kunne løse utfordringer på lavest mulig nivå.

4. Konklusjon

Rapporten viser at det er gjort mye godt arbeid for å legge til rette for samskaping i lokalsamfunnene og at de tre ordningene og innbyggere i lokalsamfunnene ordningene er plassert i, bør få anledning til å utvikle seg videre og på det grunnlag bli mer effektive. I tilleggsinnstillingen til forslag til budsjett og Handlingsprogram 2025-2028 er det forslag om innsparinger som forutsetter effektivisering innenfor dette området.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Evaluering innbyggertorg, frivilligsentraler og områdeforum-rapport

Saksprotokoll

Arivsak
24/17156

Saksbehandler
Synnøve Marie Osmundsen

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	21.11.2024	34/24
2 Ungdomsrådet	21.11.2024	43/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	21.11.2024	29/24
4 Utvalg for medborgerskap	28.11.2024	47/24

Evaluering av innbyggertorg, frivilligsentraler og områdeforum: Ansvar, oppgaver og sammenheng - oppfølging av verbalvedtak

Eldrerådet har behandlet saken i møte 21.11.2024 sak 34/24

Behandling

Rådgiver Sara Warholm Munthe innledet til saken (*presentasjon*).

Virksomhetsleder Synnøve Osmundsen og Rådgiver Sara Warholm Munthe svarte ut spørsmål.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Rapporten «Evaluering av innbyggertorg, frivilligsentraler og områdeforum: ansvar, oppgaver og sammenheng» tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/17156

Saksbehandler
Synnøve Marie Osmundsen

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	21.11.2024	34/24
2 Ungdomsrådet	21.11.2024	43/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	21.11.2024	29/24
4 Utvalg for medborgerskap	28.11.2024	47/24

Evaluering av innbyggertorg, frivilligsentraler og områdeforum: Ansvar, oppgaver og sammenheng - oppfølging av verbalvedtak

Råd for personer med funksjonsnedsettelse har behandlet saken i møte 21.11.2024 sak 29/24

Behandling

Rådgiver Sara Warholm Munthe innledet til saken og svarte ut spørsmål (*presentasjon*).

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Rapporten «Evaluering av innbyggertorg, frivilligsentraler og områdeforum: ansvar, oppgaver og sammenheng» tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/17156

Saksbehandler
Synnøve Marie Osmundsen

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	21.11.2024	34/24
2 Ungdomsrådet	21.11.2024	43/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	21.11.2024	29/24
4 Utvalg for medborgerskap	28.11.2024	47/24

Evaluering av innbyggertorg, frivilligsentraler og områdeforum: Ansvar, oppgaver og sammenheng - oppfølging av verbalvedtak

Ungdomsrådet har behandlet saken i møte 21.11.2024 sak 43/24

Behandling

Rådgiver Sara Warholm Munthe innledet til saken og svarte ut spørsmål.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Rapporten «Evaluering av innbyggertorg, frivilligsentraler og områdeforum: ansvar, oppgaver og sammenheng» tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/17156

Saksbehandler
Synnøve Marie Osmundsen

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	21.11.2024	34/24
2 Ungdomsrådet	21.11.2024	43/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	21.11.2024	29/24
4 Utvalg for medborgerskap	28.11.2024	47/24

Evaluering av innbyggertorg, frivilligsentraler og områdeforum: Ansvar, oppgaver og sammenheng - oppfølging av verbalvedtak

Utvalg for medborgerskap har behandlet saken i møte 28.11.2024 sak 47/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Rapporten «Evaluering av innbyggertorg, frivilligsentraler og områdeforum: ansvar, oppgaver og sammenheng» tas til orientering.

Saksframlegg

Arkivsak
24/17918-1

Saksbehandler
Torbjørg Mosland Raen

Behandles av
Eldrerådet
Ungdomsrådet
Råd for personer med funksjonsnedsettelse
Utvalg for medborgerskap

Møtedato
21.11.2024
21.11.2024
21.11.2024
28.11.2024

Prosjekt Spikkestad innbyggertorg - rapport første fase

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Innsiktsrapporten «Ressurser som finner hverandre» fra første fase av prosjekt Spikkestad innbyggertorg tas til orientering.

1. Bakgrunn for saken

I forbindelse med kommunesammenslåingen ble det i 2018 vedtatt å etablere innbyggertorg på Spikkestad, som et av syv innbyggertorg i den nye kommunen. Oppstarten ble utsatt i påvente av utbygging i området. I 2021 vedtok kommunestyret å opprette en treårig prosjektstilling for å etablere Spikkestad innbyggertorg. Prosjektleder ble ansatt i januar 2023 og prosjektet er planlagt å vare ut 2025.

Mandatet var å vurdere egnede lokaler, og mulig innhold for et innbyggertorg på Spikkestad.

Det ble opprettet en styringsgruppe og prosjektkontor/midlertidig innbyggertorg ble etablert i Teglen – Spikkestad kirke og kultursenter.

Innsiktsrapporten fra første fase av prosjektet legges med dette frem til behandling.

2. Saksopplysninger

Området innbyggertorget skal virke i, omfatter Røyken, Hyggen og Spikkestad med 10.000 innbyggere – altså 1/10 av innbyggerne i kommunen, og det er det området i kommunen som relativt sett vil få størst utbygging. Det planlegges til sammen 1100 nye boliger, noe som medfører ca. 25% økning i innbyggertallet fram mot 2035.

Planen var å utrede behov, finne egnede lokaler og så gå over i ordinær drift. Målet var å lære gjennom å prøve ut både samarbeid, aktiviteter og lokaler, og det har vært viktig å trekke inn ulike virksomheter i kommunen i gjennomføringen.

Basert på innsikten vi har fått har vi særlig lagt vekt på følgende tre elementer:

- behovet for bindeledds funksjon og mobilisering av lokale ressurser
- behov for en åpen møteplass
- muligheten til å koble lokalsamfunnsutvikling tettere på stedsutviklingen som er nå er i startfasen

Det har vært høy grad av involvering av innbyggere, lokale aktører, utbyggere og kommunens virksomheter i arbeidet.

Rapporten «Ressurser som finner hverandre. Innsiktsrapport fra første fase av Prosjekt Spikkestad innbyggertorg», som følger vedlagt, beskriver arbeidet som har vært gjort fram til nå, og mulige veier videre.

Rapportens hovedfunn:

- Mangel på tidlig dialog, mangel på kommunikasjon mangel på inkludering og for mye silotenkning
- mange innbyggere ønsker å bidra i lokalsamfunnet, men de kjenner lite til hverandre, og de vet ikke alltid hvor de skal starte. Alt dette gir dårlige forutsetninger for samskaping. Ved å være fysisk til stede og være et bindeledd, har vi fått til samskaping som ellers ikke ville skjedd
- det er ikke behov for å anskaffe noe nytt stort kommunalt lokale til Spikkestad innbyggertorg. Det anbefales heller å utforske nye måter å samarbeide med private om å skape en åpen møteplass.

På bakgrunn av innsikt så langt, og særlig at området står foran storstilt utbygging og endring, beskriver rapporten tre mulige konsepter som kan gi retning for prosjektet videre.

1. Etablere møteplassen Stasjonen
2. Områdekoordinator
3. Tilbake til 2022

Rapporten anbefaler at kommunen utvikler en møteplass på Spikkestad stasjon, sammen med innbyggerne og utbyggerne. Det blir et sambrukslokale, med en privat

drevet kafé og ulike aktiviteter i regi av innbyggere og kommunen. Her kan være aktivitet på både dag- og kveldstid.

På Stasjonen deler også innbyggere, utbyggere og kommunen informasjon om hva som skjer i lokalområdet. Kommunen er til stede på Stasjonen og møter innbyggerne der. I dette scenariet vil Teglen brukes som i dag, av lag og organisasjoner, og til aktiviteter og arrangementer som egner seg bedre der enn på Stasjonen.

3. Kommunedirektørens vurdering

Det er gjort et stort arbeid med kartlegging og utprøving av løsninger. Anbefalt forslag peker på at kommunen har et mulighetsrom nå, til å ta i bruk de ledige lokalene på Stasjonen, og derigjennom møte innbyggernes behov:

- Mulighet til å utforske innbyggertorgetts rolle i helhetlig stedsutvikling
- Innbyggerne kan få eierskap til Stasjonen ved å være med å forme huset
- En møteplass med kafé som hjerte på en nøytral arena
- Samarbeide med næringslivet vil senke kommunens utgifter

I tilknytning til tilleggsinnstillingen til budsjett og handlingsprogram 2025-28 har virksomhet innbyggertorg og frivillighet blitt bedt om innsparinger på kr 10 mill. og avvikling av dette prosjektet er et av forslagene til inndekning. Det vil medføre at alternativ 3 gjennomføres dvs. at kommunen er til stede på Teglen med Røyken kommunale frivilligsentral. Kommunens lokaler på Teglen lånes ut til møter og arrangementer i regi av blant annet lag og foreninger.

4. Konklusjon

Det anbefalte forslaget med å etablere møteplass Stasjonen i samarbeid med kommunale og private aktører er et svært godt løsning, men på bakgrunn av kommunens økonomiske situasjon er det pr nå vanskelig å realisere og det anbefales at prosjektet avvikles og at Røyken frivilligsentral tilstedeværelse i Teglen opprettholdes.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Ressurser som finner hverandre.Rapport første fase prosjekt Spikkestad-innbyggertorg

Saksprotokoll

Arivsak
24/17918

Saksbehandler
Torbjørg Mosland Raen

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	21.11.2024	35/24
2 Ungdomsrådet	21.11.2024	45/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	21.11.2024	30/24
4 Utvalg for medborgerskap	28.11.2024	48/24

Prosjekt Spikkestad innbyggertorg - rapport første fase

Eldrerådet har behandlet saken i møte 21.11.2024 sak 35/24

Behandling

Rådgiver Torbjørg Raen innledet til saken (*presentasjon*).

Virksomhetsleder Synnøve Osmundsen og rådgiver Torbjørg Raen svarte ut spørsmål .

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Innsiktsrapporten «Ressurser som finner hverandre» fra første fase av prosjekt Spikkestad innbyggertorg tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/17918

Saksbehandler
Torbjørg Mosland Raen

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	21.11.2024	35/24
2 Ungdomsrådet	21.11.2024	45/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	21.11.2024	30/24
4 Utvalg for medborgerskap	28.11.2024	48/24

Prosjekt Spikkestad innbyggertorg - rapport første fase

Råd for personer med funksjonsnedsettelse har behandlet saken i møte 21.11.2024 sak 30/24

Behandling

Rådgiver Torbjørg Raen innledet til saken og svarte ut spørsmål (*presentasjon*).

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Innsiktsrapporten «Ressurser som finner hverandre» fra første fase av prosjekt Spikkestad innbyggertorg tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/17918

Saksbehandler
Torbjørg Mosland Raen

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	21.11.2024	35/24
2 Ungdomsrådet	21.11.2024	45/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	21.11.2024	30/24
4 Utvalg for medborgerskap	28.11.2024	48/24

Prosjekt Spikkestad innbyggertorg - rapport første fase

Ungdomsrådet har behandlet saken i møte 21.11.2024 sak 45/24

Behandling

Rådgiver Torbjørg Raen innledet til saken og svarte ut spørsmål.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Innsiktsrapporten «Ressurser som finner hverandre» fra første fase av prosjekt Spikkestad innbyggertorg tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/17918

Saksbehandler
Torbjørg Mosland Raen

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	21.11.2024	35/24
2 Ungdomsrådet	21.11.2024	45/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	21.11.2024	30/24
4 Utvalg for medborgerskap	28.11.2024	48/24

Prosjekt Spikkestad innbyggertorg - rapport første fase

Utvalg for medborgerskap har behandlet saken i møte 28.11.2024 sak 48/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Innsiktsrapporten «Ressurser som finner hverandre» fra første fase av prosjekt Spikkestad innbyggertorg tas til orientering.